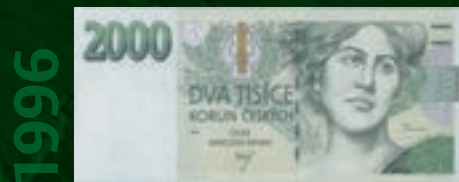

Sąsiedzi. Banknoty polsko-czeskiego pogranicza

Sousedé. Bankovky polsko-českého pohraničí

*Teatr Narodowy w Pradze zbudowany w stylu neorenesansowym, otwarty oficjalnie w 1883 roku.
Odbitka detalu wykorzystanego na odwrocie banknotu 5000 Kčs z 1945 r.*

*Národní divadlo v Praze postavené v novorenesančním slohu, oficiálně otevřeno v roce 1883.
Otisk detailu použitého na rubu bankovky 5000 Kčs z roku 1945.*

Sąsiedzi. Banknoty polsko-czeskiego pogranicza

Katalog towarzyszący wystawie
**Sąsiedzi. Banknoty polsko-
czeskiego pogranicza**
zrealizowanej we współpracy z:
Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych
i Narodowym Bankiem Polskim

Sousedé. Bankovky polsko-českého pohraničí

Doprovodný katalog výstavy
**Sousedé. Bankovky
polsko-českého pohraničí**
realizován ve spolupráci s:
Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych
i Narodowy Bank Polski

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej
Projekt je realizován ve spolupráci s Polskou
národní bankou v rámci programu
ekonomického vzdělávání

**NARODOWY
BANK POLSKI**

**Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju**

DUSZNIKI-ZDRÓJ 2022

**Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju**

**DOLNY
ŚLĄSK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej
Projekt je realizován ve spolupráci s Polskou
národní bankou v rámci programu
ekonomického vzdělávání

**NARODOWY
BANK POLSKI**

Patronat medialny:
Medialní záštita:

Katalog towarzyszący wystawie / Doprovodný katalog výstavy:

Sąsiedzi. Banknoty polsko-czeskiego pogranicza

Sousedé. Bankovky polsko-českého pohraničí

Galeria wystaw czasowych w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju

7 października 2022 – 8 stycznia 2023

Galerie dočasných výstav v Muzeu papírenství v Dusznikach-Zdroji.

7. října 2022 – 8. ledna 2023

Wystawa powstała w oparciu o zbiory: **Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju**

Výstava vznikla ze sbírek: **Muzea papírenství v Dusznikach-Zdroji**

Zakup banknotów do kolekcji Muzeum Papiernictwa dofinansowano ze środków

Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z budżetu państwa w ramach programu własnego **Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów „Rozbudowa zbiorów muzealnych”**.

Nákup bankovek do kolekce Muzea papírenství byl dotován z prostředků

ministra kultury a národního dědictví, pocházejících ze státního rozpočtu v rámci autorského programu **Národního ústavu muzejnictví a ochrany sbírek „Rozšíření muzejních sbírek”**.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT MUZEALNICTWA
I OCHRONY ZBIORÓW**

Skany współczesnych banknotów udostępnił: **Narodowy Bank Czeski**

Skeny současných bankovek poskytla: **Česká národní banka**

Autorzy wystawy / Autoři výstavy: **Karolina Dyjas, Marcin Wyszyński**

Teksty / Texty: **Karolina Dyjas**

Konsultacje / Konzultace: **dr Marcin Markowski**

Tłumaczenie / Překlad: **Otmar Robosz**

Skany banknotów / Skeny bankovek: **Jan Bałchan, Krzysztof Jankowski, Marcin Wyszyński**

Pozostałe zdjęcia: domena publiczna / Další fotografie: Volné dílo

Projekt graficzny katalogu i druk / Grafický design katalogu a tisk:

Grey Studio Paweł Myszkowski

Wydawca / Vydavatel: **Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju, 2022**

ISBN 978-83-60990-68-1

Zaproszenie na wystawę | Pozvánka na výstavu

W zbiorach numizmatycznych Muzeum Papiernictwa znajduje się pokaźna kolekcja banknotów czechosłowackich i czeskich. Ten niemal kompletny zbiór zgromadzony został m.in. w celu zainteresowania naszą ofertą wystawienniczą i edukacyjną sąsiadów z Republiki Czeskiej. Już teraz obserwujemy rosnącą liczbę zwiedzających „zza południowej granicy”. Mamy jednak nadzieję, że wystawa poświęcona pieniądзом naszych sąsiadów, zachęci wiele osób postępujących się na co dzień czeskimi koronami do odwiedzania Muzeum Papiernictwa. Zapraszając na wystawę obywateli Republiki Czeskiej oczekujemy, że Polacy będą również zainteresowani naszą ekspozycją – m.in. dlatego, że na obszarze pogranicza często mamy do czynienia z czeskimi koronami.

Wystawa ma charakter edukacyjny. Pokazując walory artystyczne i historyczne czechosłowackich i czeskich banknotów chcemy w pigułce przedstawić dzieje Czechosłowacji i Czech. Zamierzamy również zwrócić uwagę na podobieństwa pomiędzy czeskimi koronami a polskimi złotymi, wszak goście z Czech odwiedzając sklepy, galerie i muzea w Polsce, także miewają do czynienia z naszą walutą.

Maciej Szymczyk
Dyrektor Muzeum Papiernictwa

V numismatických sbírkách Muzea papírenství se nachází značná kolekce československých a českých bankovek. Tato téměř kompletní sbírka byla shromážděna, abychom mj. zaujali výstavní a vzdělávací nabídkou naše sousedy z České republiky. Již nyní zaznamenáváme rostoucí počet návštěvníků „zpoza jižní hranice”. Doufáme však, že výstava věnovaná penězům našich sousedů povzbudí k návštěvě Muzea papírenství mnoho osob, které denně používají české koruny. Díky pozvání na výstavu občanů České republiky očekáváme, že o naši výstavu budou mít zájem i Poláci – mj. protože v pohraničí máme často do činění s českými korunami.

Výstava má vzdělávací zaměření. Prezentací uměleckých a historických hodnot československých a českých bankovek chceme v kostce představit historii Československa a České republiky. Také bychom chtěli upozornit na podobnosti mezi českými korunami a polskými zlatými, protože s naší měnou přicházejí do styku i hosté z České republiky navštěvující prodejny, nákupní střediska a muzea v Polsku.

Maciej Szymczyk
ředitel Muzea papírenství

Czesław Miłczak (ur. 27.04.1938 r.) – artysta malarz, grafik, kolekcjoner, badacz i jeden z najważniejszych znawców polskiego pieniądza papierowego. Już w czasie studiów na ASP interesował się zabytkowymi pieniędzmi papierowymi, a wnikliwym ich badaniem, zajął się od lat 70. Interesują go szczególnie banknoty z końca XIX i początku XX wieku, papierowe numizmaty nazywa „małymi dziełami sztuki powszechnego użytku”. Jest autorem wielu katalogów i opracowań dotyczących polskiego pieniądza papierowego („Katalog banknotów polskich 1916-1994”, „Katalog polskich pieniędzy papierowych od 1794” i najważniejszego wydawnictwa dotyczącego tej tematyki – dwutomowego kompendium „Banknoty polskie i wzory”). Członek kilku stowarzyszeń kolekcjonerskich, w tym o znaczeniu międzynarodowym. Od wielu lat współpracuje z Muzeum Papiernictwa w charakterze konsultanta merytorycznego. Dzięki jego pasji kolekcjonerskiej udało się znacząco powiększyć muzealny zbiór papierowych numizmatów, w tym prezentowanych w katalogu koron czechosłowackich i czeskich.

Czesław Miłczak (nar. 27.04.1938) – umělecký malíř, grafik, sběratel, badatel a jeden z nejvýznamnějších odborníků na polské papírové peníze. Již během studií na ASP se zajímal o staré papírové peníze a jejich pečlivý výzkum zahájil v sedmdesátých letech. Zajímají jej zejména bankovky z konce 19. a začátku 20. století, papírové numismaty nazývá „malými uměleckými díly pro obecné použití”. Je autorem mnoha katalogů a studií o polských papírových penězích („Katalog polských bankovek 1916-1994”, „Katalog polských papírových peněz od roku 1794” a nejvýznamnější publikace na toto téma – dvoudílného kompendia „Polské bankovky a vzory”). Člen několika sběratelských sdružení, včetně těch s mezinárodním významem. Řadu let spolupracuje s Muzeem papírenství jako odborný konzultant. Díky jeho sběratelské vášni se podařilo výrazně rozšířit muzejní sbírku papírových numizmatů, včetně těch, které jsou uvedeny v katalogu československých a českých korun.

Odzyskanie niepodległości – 1918 rok

Znovunabytí nezávislosti – rok 1918

W listopadzie 1918 r. upadła monarchia austro-węgierska i powstały nowe, niepodległe państwa. Austria, Węgry, Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców, Czechosłowacja i Polska zdecydowały się zastąpić dotychczasową koronę austro-węgierską własnymi pieniędzmi. Natychmiastowa wymiana waluty obiegowej na nową nie była organizacyjnie możliwa w nowopowstałych krajach. Z tego powodu stare banknoty zostały nostryfikowane (oznaczowane/ostemplowane).

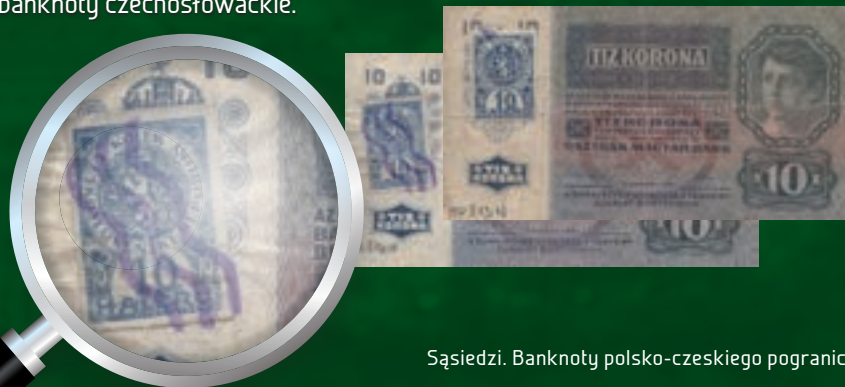
Prawnym papierowym środkiem płatniczym po odzyskaniu niepodległości w nowej Republice Czechosłowackiej (ČSR) były banknoty banku Austro-Węgier o nominatach 10, 20, 50, 100 i 1000 koron. W dniach 3-9 marca 1919 roku oznakowano je znaczkami czechosłowackimi. Korony austro-węgierskie zostały przemianowane na korony czechosłowackie i zdevaluowane w stosunku 1:100. Do inwentaryzacji i znaczkowania banknotów zaangażowano 15 tysięcy pracowników służby cywilnej. Z prawnego punktu widzenia korona czechosłowacka powstała dopiero 10 kwietnia 1919 r., kiedy uchwalono ustawę o regulacji i zarządzaniu walutą.

Spośród wszystkich banknotów państw, które odzyskały niepodległość, w największym stopniu fałszowano banknoty czechosłowackie.

V listopadu 1918 se rozpadla Rakousko-uherská monarchie a vznikly nové, samostatné státy. Rakousko, Maďarsko, Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, Československo a Polsko se rozhodly nahradit stávající rakousko-uherskou korunu vlastními penězi. Okamžitá výměna oběžné měny za novou nebyla organizačně možná v nově vzniklých zemích. Z tohoto důvodu byly staré bankovky nostryfikovány (kolkovány/orazítkovány).

Zákonným papírovým platidlem po znovuzískání nezávislosti v nové Československé republice (ČSR) byly bankovky Rakousko-uherské banky s nominální hodnotou 10, 20, 50, 100 a 1000 korun. Ve dnech 3.-9. března 1919 byly označeny československými kolký. Rakousko-uherské koruny byly přejmenovány na československé koruny a devalvovány v poměru 1:100. Do inventarizace a označování bankovek bylo zapojeno 15 000 státních zaměstnanců. Z právního hlediska byla československá koruna zřízena teprve 10. dubna 1919, kdy byl přijat zákon o regulaci měny.

Ze všech bankovek zemí, které znovu získaly nezávislost, se nejvíce padělávaly československé bankovky.

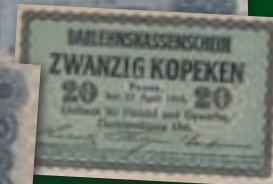
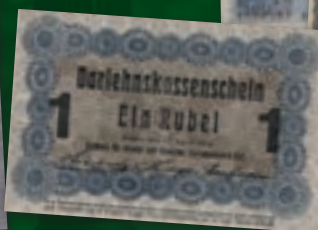
Widok na Hradczany, Praga.
Pohled na Hradčany, Praha.

W tym czasie w Polsce... odzyskanie niepodległości

V té době v Polsku... znovuzískání nezávislosti

Tuż po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r., na ziemiach, które dawniej wchodziły w skład poszczególnych zaborów posługiwano się różnymi systemami monetarnymi. Celem scalenia poszczególnych ziem dążono do wprowadzenia własnej waluty narodowej. Nim do obiegu w 1924 r. wszedł złoty, obywatele młodego państwa przez jeszcze blisko 5 lat posługiwali się marką polską. Były to pieniądze wydawane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową (PKKP), która po odzyskaniu niepodległości przeszła pod zarządek władz polskich. Instytucja ta emitowała walutę przejściową w markach polskich z państwowym poręczeniem jej wymiany na przyszłą polską walutę.

Krátce poté, co Polsko v roce 1918 znovu získalo nezávislost, se na územích, která patřila do jednotlivých záborů, používaly různé měnové systémy. Cílem sjednocení jednotlivých zemí bylo zavedení vlastní národní měny. Než se polský zlotý v roce 1924 dostal do oběhu, občané mladého státu ještě téměř 5 let používali polskou marku. Byly to peníze emitované Polským národním úvěrovým fondem (PKKP), který po znovuzískání nezávislosti převzal stát. Tato instituce emitovala přechodnou měnu v polských markách se státní zárukou její výměny za budoucí polskou měnu.

banknot 10 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 10 halerzy czeskosłowackich

bankovka 10 rakouskouherských korun, kolkovaná na 10 československých haléřů

Pozycja w katalogu światowym: P 1a

Data emisji: 02.01.1915 r.

W obiegu: 03.03.1919 – 20.06.1920

Wymiary: 80 x 150 mm

Numeracja: 1052 102603, czarna

Strona przednia: po bokach rysunki ornamentalne i herb Cesarstwa Austrii, na środku napisy w języku niemieckim i głowa chłopca w owalu, druk niebieski na czerwono-zielonym poddruku irysowym

Strona odwrotna: napisy w języku węgierskim, w ozdobnej ramce głowa chłopca, granatowy znaczek z herbem Republiki Czechosłowackiej, druk irysowy zielono-fioletowy

Technika: wkłęsłodruk, offset

Autor: projekt znaczka Alfons Mucha, projekt banknotu Josef Pfeiffer, ryt płyty Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: druk banknotu – Druckerei für Wertpapiere, Wien, druk znaczka – Česká grafická unie, Praha

Znak wodny: bieżący, siatka z rombów z X w środku

Sygnatura: MD 813 N

Položka ve světovém katalogu: P 1a

Datum emise: 02.01.1915

V oběhu: 03.03.1919 – 20.06.1920

Rozměry: 80 x 150 mm

Číslování: 1052 102603, černé

Líc: po stranách ornamentální kresby a erb Rakouského císařství, uprostřed německé nápisy a hlava chlapce v oválu, modrý tisk na červeném a zeleném duhovém podtisku

Rub: nápisy v maďarštině, hlava chlapce ve zdobeném rámečku, tmavomodrý kolek se státním znakem Československé republiky, irisový zelenofialový tisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: návrh kolku Alfons Mucha, návrh bankovky Josef Pfeiffer, ryt desky Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: tisk bankovky – Druckerei für Wertpapiere, Wien, tisk kolku – Česká grafická unie, Praha

Vodoznak: průběžný, negativní, obrys X

Inventární číslo: MD 813 N

Przykład fałszerstwa z okresu (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 814 N)

Ukázka dobového padělků (sbírka Muzea papírenství, inventární č.: MD 814 N)

banknot 20 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 20 halerzy czeskosłowackich

bankovka 20 rakouskouherských korun,
kolkovaná na 20 československých halářů

Pozycja w katalogu światowym: P 2

Data emisji: 02.01.1913 r.

W obiegu: 03.03.1919 – 20.06.1920

Wymiary: 91 x 152 mm

Numeracja: 1606 012106, czerwona

Strona przednia: w ozdobnej ramce portret młodej kobiety, z prawej godło cesarstwa Austrii i napisy w języku niemieckim, druk ciemnoniebieski na zielono-czerwonym poddruku irysowym

Strona odwrotna: z prawej portret młodej kobiety, na środku napisy w języku węgierskim i nominał w giloszowej rozecie, z lewej herb Królestwa Węgier oraz ząbkowany, czerwony znaczek z godłem Republiki Czechosłowackiej; druk irysowy niebiesko-czerwono-zielony

Technika: wklęsłodruk, offset

Autor: projekt znaczka Carmin Schlesinger, projekt banknotu Josef Pfeiffer, ryt płyty Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: druk banknotu – Druckerei für Wertpapiere, Wien; druk znaczka – Haase, Praha

Znak wodny: bieżący, XX

Sygnatura: MD 815 N

Položka ve světovém katalogu: P 2

Datum emise: 02.01.1913

V oběhu: 03.03.1919 – 20.06.1920

Rozměry: 91 x 152 mm

Číslování: 1606 012106, červené

Líc: portrét mladé ženy v ozdobném rámečku, vpravo státní znak Rakouského císařství a nápisy v němčině, tmavomodrý tisk na zelenočerveném duhovém podtisku

Rub: vpravo portrét mladé ženy, uprostřed nápisy v maďarštině a nominální hodnota v gilošované růžici, vlevo erb Uherského království a vroubkovaný červený kolek se státním znakem Československé republiky; irisový modro-červenozelený tisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: návrh kolku Carmin Schlesinger, návrh bankovky Josef Pfeiffer, ryt desky Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: tisk bankovky – Druckerei für Wertpapiere, Wien; tisk kolku – Haase, Praha

Vodoznak: průběžný, negativní XX

Inventární číslo: MD 815 N

banknot 50 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 50 halerzy czeskosłowackich

bankovka 50 rakouskouherských korun, kolkovaná na 50 československých haléřů

Pozycja w katalogu światowym: P 3

Data emisji: 02.01.1914 r.

W obiegu: 03.03.1919 – 20.02.1920

Wymiary: 101 x 165 mm

Numeracja: 1060 250547, czarna

Strona przednia: rysunki ornamentalne z godłem Cesarstwa Austrii i nominatem, na środku w ozdobnej ramce portret kobiety i napisy w języku niemieckim, druk irysowy niebiesko-fioletowo-zielony

Strona odwrotna: w ozdobnym obramieniu portret kobiety, poniżej napisy w języku węgierskim, z prawej herb Królestwa Węgier, na nim naklejony ząbkowany, brązowy znaczek z godłem Republiki Czeskosłowackiej; druk niebieski na czerwono-zielonym poddruku irysowym

Technika: wkłęsłodruk, offset

Autor: projekt znaczka Beller, projekt banknotu Josef Pfeiffer, ryt płyty Ferdinand Schrinböck

Drukarnia: druk banknotu – Druckerei für Wertpapiere, Wien; druk znaczka – Haase, Praha

Znak wodny: bieżący, siatka z sześciokątów z nominatem 50
Sygnatura: MD 817 N

Položka ve světovém katalogu: P 3

Datum emise: 02.01.1914

V oběhu: 03.03.1919 – 20.02.1920

Rozměry: 101 x 165 mm

Číslování: 1060 250547, černé

Lic: ornamentální kresby se státním znakem Rakouského císařství a nominální hodnotou, uprostřed v ozdobném rámečku portrét ženy a nápisy v němčině, irisový modro-fialovo-zelený tisk

Rub: portrét ženy v ozdobném lemu, v dolní části nápisy v maďarštině, vpravo erb Uherského království, na něm nalepený vroubkovaný hnědý kolek se státním znakem Československé republiky; modrý tisk na červenozeleném duhovém podtisku

Technika: hlubotisk, offset

Autor: návrh kolku Beller, návrh bankovky Josef Pfeiffer, ryt desky Ferdinand Schrinböck

Tiskárna: tisk bankovky – Druckerei für Wertpapiere, Wien; tisk kolku – Haase, Praha

Vodoznak: průběžný, negativní 50 v šestihranu

Inventární číslo: MD 817 N

banknot 100 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 1 koronę czechosłowacką

bankovka 100 rakouskouherských korun,
kolkovaná na 1 československou korunu

Pozycja w katalogu światowym: P 4a

Data emisji: 02.01.1912 r.

W obiegu: 03.03.1919 - 15.11.1919

Wymiary: 108 x 165 mm

Numeracja: 1816 48279, czerwona

Strona przednia: napisy w języku niemieckim i godło Cesarstwa Austrii, z prawej w owalu i ozdobnych giloszach portret młodej dziewczyny en face; druk zielony na czerwono-niebieskim poddruku irysowym

Strona odwrotna: napisy w języku węgierskim i herb Królestwa Węgier oraz pomarańczowy, cięty znaczek z herbem Republiki Czechosłowackiej, z prawej w owalu i ozdobnych giloszach portret kobiety z profilu; druk niebiesko-zielono-brązowy

Technika: wklęsłodruk, offset

Autor: projekt znaczka Alfons Mucha, projekt banknotu Josef Pfeiffer, ryt płyty Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: druk banknotu - Druckerei für Wertpapiere, Wien; druk znaczka - Česká grafická unie

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 818 N

Položka ve světovém katalogu: P 4a

Datum emise: 02.01.1912

V oběhu: 03.03.1919 - 15.11.1919

Rozměry: 108 x 165 mm

Číslování: 1816 48279, červené

Líc: nápisy v němčině a státní znak Rakouského císařství, vpravo v oválu a ozdobných giloších portrét mladé dívky en face; zelený tisk na červenomodrém duhovém podtisku

Rub: nápisy v maďarštině a erb Uherského království a oranžový kolek se seříznutými rohy se státním znakem Československé republiky, vpravo v oválu a ozdobných giloších portrét ženy z profilu; modro-zelenohnědý tisk

Technika: hlubotisk, offset

Autor: návrh kolkou Alfons Mucha, návrh bankovky Josef Pfeiffer, ryt desky Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: tisk bankovky - Druckerei für Wertpapiere, Wien; tisk kolkou - Česká grafická unie

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 818 N

banknot 1000 koron austro-węgierskich,
znaczkowany na 10 koron czechosłowackich

bankovka 1000 rakouskouherských korun,
kolkovaná na 10 československých korun

Pozycja w katalogu światowym: P 5

Data emisji: 02.01.1902 r.

W obiegu: 03.03.1919 - 31.12.1919

Wymiary: 129 x 194 mm

Numeracja: SERIE 1112 54080 *SZÁM*, czerwona

Strona przednia: w ozdobnej ramce napisy w języku niemieckim i godło Cesarstwa Austrii, z prawej w owalu dekorowanym kwiatami portret młodej kobiety w wianku, druk niebieski na szarozielonym poddruku

Strona odwrotna: powtórzony motyw ze strony przedniej, ale z napisami w języku węgierskim i herbem Królestwa Węgier, z lewej czerwono-brązowy znaczek odbity drukiem typograficznym z wizerunkiem Františka Palackýgo

Technika: wkłęsłodruk

Autor: projekt stempla - Franěk, rytownik firmy I. B. Pilch, projekt banknotu Heinrich Lefler, Rudolf Rössler, ryt płyty Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: druk banknotu - Druckerei für Wertpapiere, Wien; druk znaczka - Haase, Praha

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 819 N

Položka ve světovém katalogu: P 5

Datum emise: 02.01.1902

V oběhu: 03.03.1919 - 31.12.1919

Rozměry: 129 x 194 mm

Číslování: SÉRIE 1112 54080 *SZÁM*, červené

Lic: v ozdobném rámečku nápisy v němčině a státní znak Rakouského císařství, vpravo v oválu zdobeném květinami portrét mladé ženy ve věnci, modrý tisk na šedozeleném podtisku

Rub: opakovaný motiv z lícu, ale s nápisy v maďarštině a erbem Uherského království, vlevo červeno-hnědý kolek tištěný typografickým tiskem s podobiznou Františka Palackého

Technika: hlubotisk

Autor: návrh kolků - Franěk, rytec firmy I. B. Pilch, návrh bankovky Heinrich Lefler, Rudolf Rössler, ryt desky Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: tisk bankovky - Druckerei für Wertpapiere, Wien; tisk kolků - Haase, Praha

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 819 N

*Plakat Slavia (1896), litografia,
autor Alfons Mucha*

*Plakát Slavie (1896), litografie,
autor: Alfons Mucha*

*Alois Rašín (1867-1923) - Minister Finansów
Czechosłowacji w latach 1918-1919
oraz powtórnie 1922-1923*

*Alois Rašín (1867-1923) - ministr financí
Československa v letech 1918-1919
a znovu 1922-1923*

*Banknot 100 Kč z wizerunkiem Slavii na stronie przedniej.
Bankovka 100 Kč s vyobrazením Slavie na lícu.*

Okres międzywojenny (1919-1938)

Meziválečné období (1919-1938)

W 1919 roku wprowadzone zostały nowe banknoty – **státovky**, których spłatę gwarantowało państwo – były to nominały 1, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1000 i 5000 Kč. Natomiast stare, ostemplowane wielkim nakładem pracy, zostały wycofane.

Ówczesny minister finansów Alois Rašín znakomicie radził sobie z inflacją, za sprawą czego korona czechosłowacka była wówczas postrzegana jako jedna z najstabilniejszych walut Europy. W 1926 roku powołano Narodowy Bank Czechosłowacji (Národní banka Československá), który emitował **bankovky**, czyli banknoty, których spłatę gwarantował bank centralny.

Lata 20. i 30. przynosiły kolejne uzupełnienia emisji czechosłowackich koron. Za najbardziej rozpoznawalny pieniądź papierowy doby pierwszej republiki uważane jest 100 Kč z 1920 roku. Był on nazywany „Zielonymi Hradczanami” ze względu na kolorystykę nominału i widok Hradczan na stronie odwrotnej. Jednak tym, co szczególnie przykuwało uwagę, był wizerunek Slavii, pramatki wszystkich Słowian, autorstwa Alfonsa Muchy, umieszczony na stronie przedniej. W 1896 roku artysta stworzył dla praskiej instytucji ubezpieczeniowej „Slavia” plakat z wizerunkiem młodej dziewczyny. Stał się on wzorem dla obiegowego banknotu. Dzięki temu numizmatowi zapoczątkowano zwyczaj stosowania zielonej kolorystyki dla banknotów o nominale 100 koron.

*Pieniny, granica polsko-czechosłowacka.
Pieniny, polsko-československá hranice.*

V roce 1919 byly zavedeny nové bankovky – **státovky**, jejichž splacení garantoval stát – byly to nominální hodnoty 1, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1000 a 5000 Kč. Zase staré, orážítkované velkým nákladem práce byly staženy.

Tehdejší ministr financí Alois Rašín se velmi dobře vypořádal s inflací, díky čemuž byla tehdy československá koruna vnímána jako jedna z nejstabilnějších měn v Evropě. V roce 1926 byla ustavena Národní banka Československa, která vydávala **bankovky** čili bankovky, jejichž splacení garantovala centrální banka.

Dvacátá a třicátá léta přinesla další doplnění emise československých korun. Za nejvíce známé papírové peníze v období první republiky se považovalo 100 Kč z roku 1920. Byla nazývána „Zelené Hradčany” podle barvy nominální hodnoty a pohledu na Hradčany na rubu. Pozornost však poutal především obraz Slavie, pramatky všech Slovanů od Alfonse Muchy, umístěný na přední straně. V roce 1896 umělec vytvořil pro pražský pojišťovací ústav „Slavia” plakat s podobiznou mladé dívky. Plakát se stal prototypem oběhové bankovky. Tento numizmat byl začátkem zvyku používání zelené barvy pro bankovky v nominální hodnotě 100 korun.

W tym czasie w Polsce... hiperinflacja marki polskiej

V té době v Polsku... hyperinflace polské marky

Marka polska, notowała po odzyskaniu niepodległości spadek wartości. Konieczność odbudowy kraju i finansowanie działań wojennych powodowały sytuację, w której państwo, aby zaspokoić potrzeby finansowe kraju, uciekało się do druku pieniędzy. Proces staczania się w hiperinflację, która w swoim krytycznym momencie osiągnęła 360 % miesięcznie, spowodował dramatyczne zubożenie społeczeństwa i doprowadził do fali strajków i demonstracji. Ich skutkiem był upadek rządu Wincentego Witosa. Jego następcą został Władysław Grabski, który przedstawił program naprawy finansów państwa.

Polská marka, zaznamenala po znovuzískání nezávislosti pokles hodnoty. Nutnost obnovy země a financování vojenských operací vyústily v situaci, kdy se stát uchýlil k tisku peněz, aby pokryl finanční požadavky země. Proces sklouzávání k hyperinflaci, která ve svém kritickém okamžiku dosáhla 360 % za měsíc, způsobil dramatické zbláznění obyvatelstva a vedl k vlně stávek a demonstrací. Jejich výsledkem byl pád vlády Wincenteho Witosa. Jeho nástupcem se stal Władysław Grabski, který představil program naprawy státních financí.

banknot (státovka) 1 korona (Kč)

státovka 1 koruna (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 6a

Data emisji: 15.04.1919 r.

W obiegu: 24.09.1919 – 31.12.1924

Wymiary: 60 x 100 mm

Numeracja: SERIE 073

Strona przednia: napisy w języku czeskim w ozdobnym niebieskim obramieniu, na całym banknocie nadrukowana siatka, druk czarno-niebieski

Strona odwrotna: tarcze herbowe w ornamentach, po bokach nominal, na całym banknocie nadrukowana siatka, druk czarno-czerwony

Technika: typografia

Autor: nieznan, atelier drukarni

Drukarnia: Haase, Praha; Strache, Varnsdorf

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 820 N

Položka ve světovém katalogu: P 6a

Datum emise: 15.04.1919

V oběhu: 24.09.1919 – 31.12.1924

Rozměry: 60 x 100 mm

Číslování: SÉRIE 073

Líc: nápisy v češtině v ozdobném modrém lemu, na celé bankovce tisk mřížky, černomodrý tisk

Rub: erbovní štíty v ornamentech, po stranách nominální hodnota, na celé bankovce tisk mřížky, černočervený tisk

Technika: typografie

Autor: neznámý, atelier tiskárny

Tiskárna: Haase, Praha; Strache, Varnsdorf

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 820 N

*Przykład alternatywnej kolorystyki banknotu
(Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 821 N)
Příklad alternativních barev bankovky
(sbírky Muzea papírnictví, inventární č.: MD 821 N)*

banknot (státovka) 5 korun (Kč)

státovka 5 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 7a

Data emisji: 15.04.1919 r.

W obiegu: 24.09.1919 - 31.12.1922

Wymiary: 78 x 122 mm

Numeracja: SERIE 0028, czerwona

Strona przednia: po bokach owale z portretem kobiety, na środku napisy w języku czeskim i herb Królestwa Czech, druk czerwono-czarny

Strona odwrotna: nominál i wielojazyczne napisy, druk niebiesko-czerwony

Technika: typografia

Autor: nieznany

Drukarnia: Haase, Praha; Gebrüder Stiepel, Liberec

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 822 N

Položka ve světovém katalogu: P 7a

Datum emise: 15.04.1919

V oběhu: 24.09.1919 - 31.12.1922

Rozměry: 78 x 122 mm

Číslování: SÉRIE 0028, červené

Líc: po stranách ovály s portrétem ženy, uprostřed nápisy v češtině a erb Českého království, červenočerný tisk

Rub: nominální hodnota a vícejazyčné nápisy, modročervený tisk

Technika: typografie

Autor: neznámý

Tiskárna: Haase, Praha; Gebrüder Stiepel, Liberec

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 822 N

banknot (státovka) 10 korun (Kč)

státovka 10 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 8

Data emisji: 15.04.1919 r.

W obiegu: 26.02.1920 - 31.05.1944

Wymiary: 84 x 143 mm

Numeracja: S. O 114 C 468409, czerwona

Strona przednia: napisy w języku czeskim w ornamentalnym obramieniu, u dołu głowy husyckich żołnierzy w hełmach oraz herb Królestwa Czech, druk fioletowy na brązowym poddruku

Strona odwrotna: dwa okrągłe medaliony z wizerunkiem młodej dziewczyny w kwiatowym wianku, między nimi nominat w ornamentach, u dołu napisy, druk irysowy fioletowy i pomarańczowo-brązowy

Technika: typografia

Autor: Rudolf Rössler (strona przednia), Alois Mudruňka (głowy husytów), Alfons Mucha (strona odwrotna)

Drukarnia: Otto a Růžička, Pardubice

Znak wodny: bieżący, dachówkowato ułożone łuski

Sygnatura: MD 823 N

Položka ve světovém katalogu: P 8

Datum emise: 15.04.1919

V oběhu: 26.02.1920 - 31.05.1944

Rozměry: 84 x 143 mm

Číslování: S. O 114 C 468409, červené

Líc: nápisy v češtině v ornamentálním lemu, ve spodní části hlavy husitských vojáků v přilbách a erb Českého království, fialový tisk na hnědém podtisku

Rub: dva kulaté medaliony s podobiznou mladé dívky v květinovém věnci, mezi nimi nominální hodnota v ornamentech, ve spodní části nápisy, irisový, fialový a oranžovohnědý tisk

Technika: typografie

Autor: Rudolf Rössler (líc), Alois Mudruňka (hlavy husitů), Alfons Mucha (rub)

Tiskárna: Otto a Růžička, Pardubice

Vodoznak: průběžný, šupiny ve tvaru střešní tašky - „tašková krytina“

Inventární číslo: MD 823 N

*Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1927 r.
(Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 835 N)*

*Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1927
(sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 835 N)*

banknot (státovka) 50 korun (Kč)

státovka 50 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 10a

Data emisji: 15.04.1919 r.

W obiegu: 08.11.1919 – 31.12.1924

Wymiary: 90 x 180 mm

Numeracja: 0057 212408, bordowa

Strona przednia: na środku nominat w wieńcu i napisy w języku czeskim, po bokach medaliony z kobiecymi głowami w ozdobnych rozetach, druk brązowy i ciemnoczerwony na złotym i zielonym poddruku

Strona odwrotna: tarcze herbowe w otoczeniu napisów i nominatu, druk brązowo-złoto-bordowy

Technika: litografia

Autor: nieznany, atelier drukarni

Drukarnia: Haase, Praha

Znak wodny: bieżący, monogram RČS i okręgi

Sygnatura: MD 824 N

Položka ve světovém katalogu: P 10a

Datum emise: 15.04.1919

V oběhu: 08.11.1919 – 31.12.1924

Rozměry: 90 x 180 mm

Číslování: 0057 212408, bordové

Líc: uprostřed nominální hodnota ve věnci a nápisy v češtině, po stranách medailony s hlavami žen v ozdobných růžicích, hnědý a tmavě šedý tisk na zlatém a zeleném podtisku

Rub: erbovní štíty obklopené nápisy a nominální hodnotou, hnědo-zláto-bordový tisk

Technika: litografie

Autor: neznámý, atelier tiskárny

Tiskárna: Haase, Praha

Vodoznak: průběžný, monogram RČS a kruhy

Inventární číslo: MD 824 N

banknot (státovka) 100 korun (Kč), fakszerstwo z epoki

státovka 100 korun (Kč), dobový padělek

Pozycja w katalogu światowym: pozycja oryginału – P 11a

Data emisji: emisja oryginału – 15.04.1919 r.

W obiegu: oryginał w obiegu – 07.07.1919 – 31.01.1921

Wymiary: 95 x 165 mm

Numeracja: seria 0007, bez numeracji

Strona przednia: napisy i nominat na ornamentalnym poddruku z wplecionymi godkami ziem czechosłowackich u dołu, nadruk czerwony na niebieskim poddruku

Strona odwrotna: na środku nominat w sercu i ptak w locie – sokół, po bokach przedstawienia kobiet w czepcu, druk czerwony i fioletowy

Technika: typografia

Autor: autor oryginału – Alfons Mucha

Drukarnia: druk oryginału: Národní politika, Praha

Znak wodny: kratka z rombów – w tym przypadku sztucznie naniesiona na stronie odwrotnej

Sygnatura: MD 825 N

Položka ve světovém katalogu: položka originálu – P 11a

Datum emise: emise originálu – 15.04.1919

V oběhu: originál v oběhu – 07.07.1919 – 31.01.1921

Rozměry: 95 x 165 mm

Číslování: série 0007, bez číslování

Líc: nápisy a nominální hodnota na ornamentálním podtisku s protkanými znaky československých zemí v dolní části, červený tisk na modrém podtisku

Rub: uprostřed nominální hodnota v srdci a pták v letu – sokol, po stranách vyobrazení žen v čepci, červený a fialový tisk

Technika: typografie

Autor: autor originálu – Alfons Mucha

Tiskárna: tisk originálu: Národní politika, Praha

Vodoznak: kosočtvercová mřížka – v tomto případě uměle nanesená na rubu

Inventární číslo: MD 825 N

banknot (státovka) 100 korun (Kč)

státovka 100 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 17a

Data emisji: 14.01.1920 r.

W obiegu: 10.11.1920 – 30.06.1939

Wymiary: 85 x 170 mm

Numeracja: M 914454, czarno-czerwona

Strona przednia: z lewej napisy, godło Królestwa Czech i nominat w ozdobnym obramieniu, z prawej wizerunek Slavii – pramatki wszystkich Słowian autorstwa A. Muchy, druk ciemnozielony, poddruk irysowy wielobarwny

Strona odwrotna: na środku widok na Hradczany i most Karola w Pradze, po bokach w owalnych medalionach wizerunek dwóch kobiet w czeskim i słowackim stroju ludowym, druk ciemnozielony, poddruk ochrowy

Technika: wkłęsłodruk

Autor: nieznan, atelier drukarni, pochodzący z atelier drukarni. Obraz wykorzystany na stronie przedniej jest autorstwa Alfonsa Muchy i pochodzi z plakatu reklamowego towarzystwa ubezpieczeniowego „Slavia”. Ryt płyty: Robert Savage

Drukarnia: ABNCo – New York

Znak wodny: brak, konfetti w papierze

Sygnatura: MD 826 N

Položka ve světovém katalogu: P 17a

Datum emise: 14.01.1920

V oběhu: 10.11.1920 – 30.06.1939

Rozměry: 85 x 170 mm

Číslování: M 914454, černočervené

Líc: vlevo nápisy, erb Českého království a nominální hodnota v ozdobném lemu, vpravo vyobrazení Slavie – pramatky všech Slovanů od A. Muchy, tmavozelený tisk, vícebarevný irisový podtisk

Rub: uprostřed pohled na Hradčany a Karlův most v Praze, po stranách v oválných medailonech vyobrazení dvou žen v českém a slovenském kroji, tmavozelený tisk, okrový podtisk

Technika: hlubotisk

Autor: neznámý, atelier tiskárny, pocházející z atelieru tiskárny. Obrázek použitý na lícu je od Alfonsa Muchy a pochází z reklamního plakátu pojišťovny „Slavia”. Ryt desky: Robert Savage

Tiskárna: ABNCo – New York

Vodoznak: není, konfety v papíru

Inventární číslo: MD 826 N

banknot (státovka) 5000 korun (Kč)

státovka 5000 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 19s

Data emisji: 06.07.1920 r.

W obiegu: 10.02.1921 - 31.08.1944

Wymiary: 112 x 203 mm

Numeracja: B 381292, czarno-czerwona

Strona przednia: rzeka Łaba z górą Říp w ozdobnym obramieniu, z prawej w owalnym medalionie wizerunek dziewczyny w stroju z miasta Tabor. Druk fioletowo-brązowy, poddruku wielobarwny, irysowy, perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: na środku stojąca alegoryczna postać kobieta (Fortuna), druk fioletowy na zielonym poddruku

Technika: wklęsłodruk

Autor: nieznan, atelier drukarni. Rysunek krajobrazu na stronie przedniej - Karel Liebscher, postać alegoryczna na stronie odwrotnej - Edwin H. Gunn

Drukarnia: ABNCo - New York

Znak wodny: brak, konfetti w papierze

Sygnatura: MD 828 N

Položka ve světovém katalogu: P 19s

Datum emise: 06.07.1920

V oběhu: 10.02.1921 - 31.08.1944

Rozměry: 112 x 203 mm

Číslování: B 381292, černočervené

Líc: řeka Labe s horou Říp v ozdobném lemu, vpravo v oválném medailonu vyobrazení dívky v kroji z města Tabor. Fialovohnědý tisk, vícebarevný irisový podtisk, perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: uprostřed stojící alegorická ženská postava (Fortuna), fialový tisk na zeleném podtisku

Technika: hlubotisk

Autor: neznámý, atelier tiskárny. Krajinná kresba na lícu - Karel Liebscher, alegorická postava na rubu - Edwin H. Gunn

Tiskárna: ABNCo - New York

Vodoznak: není, konfety v papíru

Inventární číslo: MD 828 N

Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1943 r. (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn. MD 873 N)
Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1943 (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 873 N)

banknot (státovka) 5 korun (Kč)

státovka 5 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 15a

Data emisji: 28.09.1921

W obiegu: 25.09.1922 - 31.12.1926

Wymiary: 60 x 120 mm

Numeracja: SERIE 3, pomarańczowa

Strona przednia: z lewej w okręgu Jan Ámos Komenský, na środku nominat, z prawej w okręgu napisy, druk irysowy niebiesko-pomarańczowy

Strona odwrotna: na środku w okręgu godło Republiki Czeskosłowackiej flankowane przez nominat, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: typografia

Autor: Jaroslav Benda

Drukarnia: Česká grafická unie, Praha

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 829 N

Položka ve světovém katalogu: P 15a

Datum emise: 28.09.1921

V oběhu: 25.09.1922 - 31.12.1926

Rozměry: 60 x 120 mm

Číslování: SÉRIE 3, oranžové

Líc: vlevo v kruhu Jan Ámos Komenský, uprostřed nominální hodnota, vpravo v kruhu nápisy, irisový modro-oranžový tisk

Rub: uprostřed v kruhu státní znak Československé republiky, po stranách nominální hodnota, barvy jako na lícu

Technika: typografie

Autor: Jaroslav Benda

Tiskárna: Česká grafická unie, Praha

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 829 N

banknot (státovka) 50 korun (Kč)

státovka 50 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 16a

Data emisji: 12.07.1922 r.

W obiegu: 26.05.1924 - 30.06.1933

Wymiary: 81 x 162 mm

Numeracja: 014 605996, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny o kompozycji pasowej z napisami i dwoma okręgami z przedstawieniem godła Republiki Czeskosłowackiej oraz kobiecej głowy z profilu, druk brązowo-niebiesko-pomarańczowy

Strona odwrotna: przedstawienie siewcy, w tle na wzniesieniu zamek w Trenčynie na Słowacji, druk brązowo-fioletowy, poddruk irysowy

Technika: typografia - strona przednia, wkłęsłodruk - strona odwrotna

Autor: František Kysela, ryt strona odwrotna Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: Haase, Praha lub TB NBČ, Praha

Znak wodny: bieżący, pionowe fale

Sygnatura: MD 830 N

Položka ve světovém katalogu: P 16a

Datum emise: 12.07.1922

V oběhu: 26.05.1924 - 30.06.1933

Rozměry: 81 x 162 mm

Číslování: 014 605996, červené

Líc: ornamentální kresba v pružované kompozici s nápisy a dvěma kruhy se znázorněním státního znaku Československé republiky a hlavy ženy z profilu, hnědo-modro-oranžový tisk

Rub: vyobrazení rozsévače, na pozadí na kopci hrad Trenčín na Slovensku, hnědo-fialový tisk, irisový podtisk

Technika: typografie - líc, hlubotisk - rub

Autor: František Kysela, ryt rubu Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: Haase, Praha nebo TB NBČ, Praha

Vodoznak: průběžný, vertikální vlny

Inventární číslo: MD 830 N

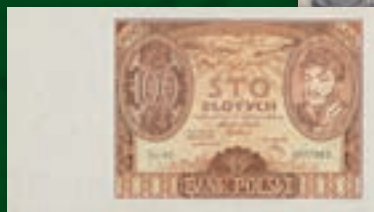
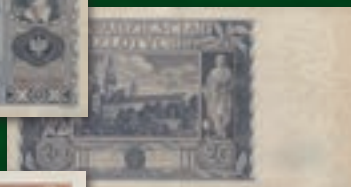

W tym czasie w Polsce... nowa waluta narodowa

V té době v Polsku... nová národní měna

Juž na počátku 1919 r. – 5 lutego, Józef Piłsudski, Naczelnik Państwa, podpisał dekret na mocy którego wprowadzono nową jednostkę monetarną o nazwie „lech”. Zaledwie po 23 dniach decyzja ta została zmieniona i nowopowstały Sejm uznał za przyszłą walutę państwa „złotego”. Dlatego na banknotach złotych wprowadzonych do obiegu w 1924 r. znalazła się data 28 II 1919 r.

Pod koniec 1923 r. inflacja w Polsce przerodziła się w hiperinflację, jej szczyt przypadł na początek 1924 r. Reforma walutowa była więc koniecznością, przeprowadzono ją 28 kwietnia 1924 r., był to dzień otwarcia Banku Polskiego jako nowej instytucji emisyjnej w kraju. Widać zatem, że zarówno w Czechosłowacji, jak i w Polsce lata 20. to czas powstawania instytucji państwowych odpowiedzialnych za emisję pieniędzy.

Již počátkem roku 1919 – 5. února podepsal Józef Piłsudski, hlava státu, dekret, na jehož základě byla zavedena nová peněžní jednotka s názvem „lech”. Sotva po 23 dnech bylo toto rozhodnutí změněno a nově vzniklý Sejm uznal za budoucí měnu státu „zlotý”. Proto na zlotových bankovkách uvedených do oběhu v roce 1924 bylo uvedeno datum 28.02.1919.

Na konci roku 1923 se inflace v Polsku změnila v hyperinflaci, jejíž vrchol připadl na začátek roku 1924. Měnová reforma byla tedy nutností, byla provedena 28. dubna 1924, byl to den otevření Polské banky jako nové emisní instituce v zemi. Je tedy vidět, že jak v Československu, tak i v Polsku byla dvacátá léta dobou, kdy vznikaly státní instituce odpovědné za emisi peněz.

banknot 20 korun (Kč)

bankovka 20 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 21a

Data emisji: 01.10.1926 r.

W obiegu: 26.03.1927 - 31.01.1945

Wymiary: 74 x 149 mm

Numeracja: Tg 273103, czerwona

Strona przednia: z lewej w okręgu wizerunek Milana Rastislava Štefánika, z prawej w kwadracie godło Republiki Czeskosłowackiej, druk niebiesko-brązowo-czerwony, irysowy

Strona odwrotna: z lewej nominał w ozdobnym giloszu, z prawej w okręgu wizerunek Aloisa Rašína, druk ciemnoniebieski, poddruk jasnobrązowy

Technika: typografia - strona przednia, wklęsłodruk - strona odwrotna

Autor: Alois Mudruňka, ryt płyty Karel Wolf

Drukarnia: Haase, Praha lub TB NBČ, Praha

Znak wodny: powtarzający się numer 20 na różowo wybarwionym papierze

Sygnatura: MD 831 N

Položka ve světovém katalogu: P 21a

Datum emise: 01.10.1926

V oběhu: 26.03.1927 - 31.01.1945

Rozměry: 74 x 149 mm

Číslování: Tg 273103, červené

Líc: vlevo v kruhu podobizna Milana Rastislava Štefánika, vpravo ve čtverci státní znak Československé republiky, modro-hnědočervený irisový tisk

Rub: vlevo nominální hodnota v ozdobné giloši, vpravo v kruhu podobizna Aloise Rašína, tmavomodrý tisk, světlehnědý podtisk

Technika: typografie - líc, hlubotisk - rub

Autor: Alois Mudruňka, ryt desky Karel Wolf

Tiskárna: Haase, Praha nebo TB NBČ, Praha

Vodoznak: opakující se číslo 20 na růžově zbarveném papíru

Inventární číslo: MD 831 N

banknot 500 korun (Kč)

bankovka 500 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 24s

Data emisji: 02.05.1929 r.

W obiegu: 16.03.1931 – 31.07.1944

Wymiary: 94 x 185 mm

Numeracja: E 360775, czarna

Strona przednia: po bokach medaliony z przedstawieniem godła Republiki Czeskosłowackiej oraz czeskiego legionisty, na środku napisy oraz nominał w ozdobnym giloszu, druk czerwony, poddruk wielobarwny, irysowy; perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: na środku w owalu głowa symbolizująca Młodą Republikę, po bokach lew i dziecko, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wklęsłodruk

Autor: użyty wzór banknotu pochodzi z projektu 500 Kč z 06.10.1923 (P 18) z drobnymi modyfikacjami; autor pierwowzoru nieznan, portret czeskiego legionisty w medalionie – Alfons Mucha, rył Edwin Gunn, godło państwowe – Harold Osborn, lew na stronie odwrotnej wg obrazu Rosy Bernhauerové „Lwia rodzina”, dziecko wg ryciny „Pokój” Alfreda Jonese, rył James Smillie

Drukarnia: ABNCo – New York

Znak wodny: brak, konfetti w papierze

Sygnatura: MD 836 N

Položka ve světovém katalogu: P 24s

Datum emise: 02.05.1929

V oběhu: 16.03.1931 – 31.07.1944

Rozměry: 94 x 185 mm

Číslování: E 360775, černé

Líc: po stranách medaliony se znázorněním státního znaku Československé republiky a českého legionáře, uprostřed nápisy a nominální hodnota v ozdobné giloši, červený tisk, vícebarevný irisový podtisk, perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: uprostřed v oválu hlava Mladé republiky, po stranách lew a dítě, barvy jako na lícu

Technika: hlubotisk

Autor: použitý návrh bankovky pochází z projektu 500 Kč ze 06.10.1923 (P 18) s drobnými úpravami, autor originálu neznámý, portrét českého legionáře v medailonu – Alfons Mucha, rył Edwin Gunn, státní znak – Harold Osborn, lew na rubu podle obrazu Rosy Bernhauerové „Lví rodina”, dítě podle rytiny „Mír” od Alfreda Jonese, rył James Smillie

Tiskárna: ABNCo – New York

Vodoznak: není, konfety v papíru

Inventární číslo: MD 836 N

banknot 50 koron (Kč)

bankovka 50 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 22s

Data emisji: 01.10.1929 r.

W obiegu: 27.04.1931 - 30.11.1944

Wymiary: 81 x 162 mm

Numeracja: Z 349626, granatowa

Strona przednia: z lewej w okrągłym medalionie głowa kobiety z profilu, na środku wielki herb Republiki Czechosłowackiej, druk karminowo czerwony, poddruk brązowo-oliwkowy; perforacja z napisem NEPLATNÉ

Strona odwrotna: mężczyzna z młotem i kobieta ze snopkiem i sierpem – symbole przemysłu i rolnictwa, z prawej w okrągłym medalionie głowa kobiety z profilu, druk czerwono-brązowy

Technika: wkłěstodruk

Autor: Alfons Mucha, ryt Karel Wolf

Drukarnia: TB NBČ Praha

Znak wodny: bieżący, płytki w kształcie rombów z krzyżykami w środku

Sygnatura: MD 837 N

Položka ve světovém katalogu: P 22s

Datum emise: 01.10.1929

V oběhu: 27.04.1931 - 30.11.1944

Rozměry: 81 x 162 mm

Číslování: Z 349626, tmavomodré

Líc: vlevo v kulatém medailonu hlava ženy z profilu, uprostřed velký státní znak Československé republiky, karminově-červený tisk, hnědo-olivový podtisk; perforace s nápisem NEPLATNÉ

Rub: muž s kladivem a žena se snopem a srpem – symboly průmyslu a rolnictví, vpravo v kulatém medailonu hlava ženy z profilu, červenohnědý tisk

Technika: hlubotisk

Autor: Alfons Mucha, ryt Karel Wolf

Tiskárna: TB NBČ Praha

Vodoznak: průběžný, kosočtverce s křížky uprostřed – „dlaždice“

Inventární číslo: MD 837 N

banknot 100 korun (Kč)

bankovka 100 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 23s

Data emisji: 10.01.1931 r.

W obiegu: 25.10.1932 - 30.10.1944

Wymiary: 88 x 170 mm

Numeracja: Oc 175280, czerwona

Strona przednia: chłopiec z gałązką oliwną i książką oraz sokół z lewej, na środku godło Republiki Czeskosłowackiej i napisy, z prawej kobieta w czapce frygijskiej (Młoda Republika) w owalnym wieńcu laurowym, druk zielony, poddruk wielobarwny, perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: alegoryczne postaci z lewej, z prawej w owalnym obramieniu trzymany przez dwoje dzieci portret prezydenta Tomaša Garrigue Masaryka, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wklęsłodruk, poddruk - druk Orłowa

Autor: Max Švabinský, ryt Ferdinand Schirnböck

Drukarnia: TB NBČ Praha

Znak wodny: ramowy, girlanda biegnąca dookoła nadruku, z prawej wybarwione włókna w papierze

Sygnatura: MD 840 N

Položka ve světovém katalogu: P 23s

Datum emise: 10.01.1931

V oběhu: 25.10.1932 - 30.10.1944

Rozměry: 88 x 170 mm

Číslování: Oc 175280, červené

Líc: chlapec s olivovou větvíčkou a knihou a sokol vlevo, uprostřed státní znak Československé republiky a nápisy, vpravo žena ve frygické čepici (Mladá republika) v oválném vavřínovém věnci, zelený tisk, vícebarevný podtisk, perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: alegorické postavy vlevo, vpravo v oválném lemu drženém dvěma dětmi portrét prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka, barvy jako na lícu

Technika: hlubotisk, podtisk - tisk Orlová

Autor: Max Švabinský, ryt Ferdinand Schirnböck

Tiskárna: TB NBČ Praha

Vodoznak: rámečkový, girlanda obtékající potisk, vpravo barevná vlákna v papíru

Inventární číslo: MD 840 N

banknot 1000 korun (Kč)

bankovka 1000 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 25 s

Data emisji: 08.04.1932 r.

W obiegu: 22.07.1933 – 15.01.1944

Wymiary: 103 x 197 mm

Numeracja: C 0907431, czerwona

Strona przednia: z lewej nominat w ozdobnym giloszu, z prawej alegoryczna postać z globusem, druk ciemnoniebieski na wielobarwnym poddruku, perforacja z napisem SPECIMEN i NEPLATNÉ

Strona odwrotna: z lewej postać kobiety i mężczyzny – żniwiarze, na środku napisy, z prawej w ozdobnym giloszu nominat, druk czarny na ochrowym poddruku

Technika: wklęsłodruk

Autor: użyty wzór banknotu pochodzi z projektu 1000 Kč z 15.04.1919 (P 13) z drobnymi modyfikacjami, autorem pierwowzoru było atelier drukarni, kobieta z globusem wg rysunku Alonzo Earla Foringera, na stronie odwrotnej obraz Żniwiarze autorstwa Georga Frederica Cumming Smitlie, ryt Robert Savage

Drukarnia: ABNCo – New York

Znak wodny: brak, konfetti w papierze

Sygnatura: MD 841 N

Položka ve světovém katalogu: P 25 s

Datum emise: 08.04.1932

V oběhu: 22.07.1933 – 15.01.1944

Rozměry: 103 x 197 mm

Číslování: C 0907431, červené

Líc: vlevo nominální hodnota v ozdobné giloši, vpravo alegorická postava s globusem, tmavomodrý tisk na vícebarevném podtisku, perforace s nápísem SPECIMEN a NEPLATNÉ

Rub: vlevo postava ženy a muže – ženci, uprostřed nápisy, vpravo v ozdobné giloši nominální hodnota, černý tisk na okrovém podtisku

Technika: hlubotisk

Autor: použitý vzor bankovky pochází z návrhu 1000 Kč z 15.04.1919 (P 13) s drobnými úpravami, autorem prototypu byl atelier tiskárny, žena s globusem podle kresby Alonzo Earla Foringera, na rubu obrázek Ženci od Georga Frederica Cumming Smitlie, ryt Robert Savage

Tiskárna: ABNCo – New York

Vodoznak: není, konfety v papíru

Inventární číslo: MD 841 N

banknot 1000 korun (Kč)

bankovka 1000 korun (Kč)

Pozycja w katalogu światowym: P 26a

Data emisji: 25.05.1934 r.

W obiegu: 07.12.1935 - 31.12.1944

Wymiary: 105 x 200 mm

Numeracja: O 197347, czerwona

Strona przednia: z lewej postać kobieca z książką i dwójką dzieci, u dołu owoce, druk ciemnoniebieski, poddruk zielony

Strona odwrotna: z lewej w otoczeniu kwiatów ozdobny nominał, z prawej w owalnym medalionie portret Františka Palackýego, druk czarny, poddruk wielobarwny

Technika: wklęsłodruk, druk Orłowa - poddruk, strona odwrotna

Autor: Max Švabinský, ryt Karel Wolf

Drukarnia: TB NBČ Praha

Znak wodny: umiejscowiony, w niezadrukowanym polu kobieca głowa (Młoda Republika)

Sygnatura: MD 842 N

Položka ve světovém katalogu: P 26a

Datum emise: 25.05.1934

V oběhu: 07.12.1935 - 31.12.1944

Rozměry: 105 x 200 mm

Číslování: O 197347, červené

Líc: vlevo postava ženy s knihou a dvěma dětmi, ve spodní části owoce, tmavomodrý tisk, zelený podtisk

Rub: vlevo zdobená nominální hodnota obklopená květinami, vpravo v oválném medailonu portrét Františka Palackého, černý tisk, vícebarevný podtisk

Technika: hlubotisk, tisk Orlová - podtisk, rub

Autor: Max Švabinský, ryt Karel Wolf

Tiskárna: TB NBČ Praha

Vodoznak: lokalizován, v nepotištěném poli hlava ženy (Mladá republika)

Inventární číslo: MD 842 N

Banknoty Protektoratu Czech i Moraw (1939-1945)

Bankovky Protektorátu Čechy a Morava (1939-1945)

Nazwanie okresu II wojny światowej „burzliwym” nie oddaje w najmniejszym stopniu grozy sytuacji, która miała miejsce na świecie. To określenie dobrze ukazuje natomiast sytuację, w której znalazła się wówczas czechosłowacka korona. Wraz z podziałem Czechosłowacji na Protektorat Czech i Moraw oraz Słowację, oba państwa uzyskały własne waluty. Wspólną walutę w Czechosłowacji przywrócono dopiero po wojnie.

Protektorat Czech i Moraw był autonomiczną jednostką administracyjną utworzoną 16 marca 1939 roku przez niemiecką Rzeszę z okupowanych od 15 marca 1939 terenów Czech, Moraw i Śląska Czeskiego. W rzeczywistości jednak było to terytorium o nikomej samodzielności, w którym o wszystkim decydowali hitlerowcy, stosujący wobec ludności wzmożone represje. Formalnie istniał do końca II wojny światowej.

Oznaczeni obdoby 2. světové války za „bouřlivé” ani v nejmenším neodráží hrůzu ze situace, která se ve světě odehrála. Tento pojem však dobře ukazuje situaci, ve které se tehdy nacházela československá koruna. Společně s rozdělením Československa na Protektorát Čechy a Morava a Slovensko obě země získaly vlastní měny. Společná měna v Československu byla obnovena teprve po válce.

Protektorát Čechy a Morava byl autonomní správní útvar zřízený 16. března 1939 německou Říší z území Čech, Moravy a českého Slezska obsazených od 15. března 1939. Ve skutečnosti se však jednalo o území se zanedbatelnou nezávislostí, na kterém o všem rozhodovali nacisté, kteří vůči obyvatelstvu používali zvýšené represie. Formálně existoval do konce 2. světové války.

*Praga, 1945 r.
Praha, 1945.*

W tym czasie w Polsce... banknoty okupacyjne (1939-1945)

V té době v Polsku... okupační bankovky (1939-1945)

Jesienią 1939 r., po przegranej wojnie obronnej, część polskich ziem wcielono bezpośrednio do Niemiec, a z pozostałych terenów Niemcy utworzyli Generalne Gubernatorstwo, na terenie którego już w 1939 r. powołano instytucję emisyjną – Bank Emisyjny w Polsce z siedzibą w Krakowie. Do maja 1940 r. wycofano wszystkie przedwojenne banknoty, wprowadzając w ich miejsce banknoty okupacyjne zaprojektowane przez Leonarda Sowińskiego. Graficznie nawiązywały one do wzorów banknotów przedwojennych, Niemcom zależało bowiem na sugerowaniu ciągłości państwa. Banknoty te potocznie nazywano „młynarkami” od Feliksa Młynarskiego, prezydenta Banku Emisyjnego, którego podpis na nich widnieje.

Na podzim roku 1939, po prohrané obranné válce, byla část polských zemí začleněna přímo do Německa a ze zbylého území Němci zřídili Generální gouvernement, na jehož území již v roce 1939 byla ustavena emisní instituce – Emisní banka v Polsku se sídlem v Krakově. Do května 1940 byly staženy všechny předválečné bankovky a nahrazeny okupačními bankovkami, které navrhl Leonard Sowiński. Graficky navazovaly na vzory předválečných bankovek, protože Němcům totiž záleželo na naznačení kontinuity státu. Tyto bankovky byly hovorově nazývány „mlynářky” podle Felikse Młynarského, prezidenta Emisní banky, a nichž je jeho podpis.

banknot (státovka) 1 koruna (K)

státovka 1 koruna (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 1b

Data emisji: 1938/1940

W obiegu: 09.02.1940 - 31.05.1940

Wymiary: 59 x 105 mm

Numeracja: A 007, niebieska

Strona przednia: nominat słownie w okręgu z lewej, z prawej w okręgu wizerunek kobiety w czapce frygijskiej (Młoda Republika). Druk niebieski. Okrąg z lewej przykryty czarnym stemplem maszynowym z napisem: Protektorat Böhmen und Mähren - Protektorát Čechy a Morava.

Strona odwrotna: z lewej mały herb Republiki Czechosłowackiej, z prawej napisy i seria, druk czerwono-niebieski, irysowy

Technika: offset

Autor: Bohumil Heinz, Bedřich Fojtášek

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 845 N

Položka ve světovém katalogu: P 1b

Datum emise: 1938/1940

V oběhu: 09.02.1940 - 31.05.1940

Rozměry: 59 x 105 mm

Číslování: A 007, modré

Líc: slovní nominální hodnota v kruhu vlevo, vpravo v kruhu obrázek ženy ve frygické čepici (Mladá republika). Modrý tisk. Kruh vlevo překrytý černým strojovým razítkem s nápisem: Protektorát Böhmen und Mähren - Protektorát Čechy a Morava.

Rub: vlevo malý státní znak Československé republiky, vpravo nápisy a série, červenomodrý irysový tisk

Technika: ofset

Autor: Bohumil Heinz, Bedřich Fojtášek

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 845 N

Przykłady banknotów bez oraz z ręcznie wykonanym stemplem (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 844 N, MD 846 N)

Ukázky bankovek s ručně vyrobeným razítkem a bez něj (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 844 N, MD 846 N)

banknot (státovka) 5 korun (K)

státovka 5 korun (K)

Przykłady banknotów bez oraz z ręcznie wykonanym stemplem (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 847 N, MD 849 N)

Ukázky bankovek s ručně vyrobeným razítkem a bez něj (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 847 N, MD 849 N)

Pozycja w katalogu światowym: P 2b

Data emisji: 1938/1940

W obiegu: 09.02.1940 – 31.05.1940

Wymiary: 63 x 130 mm

Numeracja: A 003, fioletowa

Strona przednia: z lewej mały herb Republiki Czechosłowackiej, z prawej w owalu wizerunek Josefa Jungmanna. Druk irysowy fioletowo-liliowo-niebieski. Z lewej herb nadruk przykryty czarnym stemplem maszynowym z napisem: Protektorat Böhmen und Mähren – Protektorát Čechy a Morava.

Strona odwrotna: z lewej wizerunek kobiety w czapce frygijskiej i w wieńcu, z prawej herb, napisy i nominał. Druk irysowy ochrowo-niebieski

Technika: offset

Autor: Jindra Schmidt, Bedřich Fojtášek, Antonín Machek
– portret Josefa Jungmanna

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, kliny i kółka

Sygnatura: MD 848 N

Položka ve světovém katalogu: P 2b

Datum emise: 1938/1940

V oběhu: 09.02.1940 – 31.05.1940

Rozměry: 63 x 130 mm

Číslování: A 003, fialové

Líc: vlevo malý státní znak Československé republiky, vpravo v oválu vyobrazení Josefa Jungmanna. Irisový fialovo-lila-modrý tisk. Vlevo potisk překrytý černým strojovým razítkem s nápisem: Protektorát Böhmen und Mähren – Protektorát Čechy a Morava.

Rub: vlevo vyobrazení ženy ve frygijské čepici a věncem, vpravo erb, nápisy a nominální hodnota. Irisový okrově modrý tisk

Technika: ofset

Autor: Jindra Schmidt, Bedřich Fojtášek, Antonín Machek
– portrét Josefa Jungmanna

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy – „klinový“
Inventární číslo: MD 848 N

banknot (státovka) 1 korona (K)

státovka 1 koruna (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 3a

Data emisji: bez daty (1940)

W obiegu: 10.04.1940 – 31.10.1945

Wymiary: 59 x 105 mm

Numeracja: A 034, niebieska

Strona przednia: nominat słownie w okręgu z lewej w dekoracji kwiatowej, z prawej w okręgu wizerunek kobiety z kwiatem we włosach, druk brązowy, poddruk błękitny irysowy

Strona odwrotna: z lewej mały herb Protektoratu Czech i Moraw, z prawej napisy i seria, druk czerwono-niebieski irysowy

Technika: offset

Autor: Bohumil Heinz, Bedřich Fojtášek, głowa kobiety – Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 850 N

Položka ve světovém katalogu: P 3a

Datum emise: bez data (1940)

V oběhu: 10.04.1940 – 31.10.1945

Rozměry: 59 x 105 mm

Číslování: A 034, modré

Líc: slovní nominální hodnota v kruhu vlevo v květinové výzdobě, vpravo v kruhu podobizna ženy s květinou ve vlasech, hnědý tisk, irisový modrý podtisk

Rub: vlevo malý erb Protektorátu Čechy a Morava, vpravo nápisy a série, červenomodrý irisový tisk

Technika: ofset

Autor: Bohumil Heinz, Bedřich Fojtášek, hlava ženy – Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 850 N

banknot (státovka) 5 korun (K)

státovka 5 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 4a

Data emisji: bez daty (1940)

W obiegu: 27.03.1940 – 31.10.1945

Wymiary: 63 x 130 mm

Numeracja: B 021, brązowa

Strona przednia: z lewej napisy w języku czeskim i niemieckim, z prawej w ozdobnym owalu portret kobiety en face, druk zielono-brązowo-niebieski, irysowy

Strona odwrotna: z prawej w prostokątnym polu głowa kobiety z profilu, z prawej nominał, napisy i mały herb Protektoratu Czech i Moraw, druk ciemnofioletowy, poddruk fioletowo-różowy

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 851 N

Položka ve světovém katalogu: P 4a

Datum emise: bez data (1940)

V oběhu: 27.03.1940 – 31.10.1945

Rozměry: 63 x 130 mm

Číslování: B 021, hnědé

Líc: vlevo nápisy v češtině a němčině, vpravo v ozdobném oválu portret ženy en face, zeleno-hnědo-modrý irisový tisk

Rub: vpravo v obdélníkovém poli hlava ženy z profilu, vpravo nominální hodnota, nápisy a malý erb Protektorátu Čechy a Morava, tmavofialový tisk, fialovo-růžový podtisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 851 N

banknot (státovka) 100 korun (K)

státovka 100 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 6s

Data emisji: 20.08.1940 r.

W obiegu: 15.08.1941 - 31.10.1945

Wymiary: 83 x 170 mm

Numeracja: S. 22B 835678, granatowo-czerwona

Strona przednia: widok na Hradczany oraz posąg Bruncvíka, druk granatowo-niebieski, w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: w kwiatowych ornamentach napisy w języku niemieckim i czeskim, druk niebiesko-szaro-czerwony, irysowy

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, klíny i kółka

Sygnatura: MD 853 N

Položka ve světovém katalogu: P 6s

Datum emise: 20.08.1940

V oběhu: 15.08.1941 - 31.10.1945

Rozměry: 83 x 170 mm

Číslování: S. 22B 835678, tmavomodro-červené

Líc: pohled na Hradčany a sochu Bruncvíka, tmavomodro-modrý tisk, v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: v květinových ornamentech nápisy v němčině a češtině, modro-šedo-červený irisový tisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy - „klínový“

Inventární číslo: MD 853 N

banknot (státovka) 50 korun (K)

státovka 50 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 5a

Data emisji: 12.09.1940 r.

W obiegu: 30.09.1941 - 31.10.1945

Wymiary: 75 x 177 mm

Numeracja: A04 127834, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim, z prawej w owalu portret dziewczyny w wieńcu laurowym, druk grafitowo-czarny

Strona odwrotna: z lewej godło Protektoratu Czech i Moraw, z prawej napisy w języku niemieckim i czeskim, całość w ozdobnej ramce z ornamentem roślinnym, druk ciemnozielony

Technika: wklęsłodruk

Autor: Max Švabinský, Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, płytki w kształcie rombów z krzyżykami

Sygnatura: MD 857 N

Položka ve světovém katalogu: P 5a

Datum emise: 12.09.1940

V oběhu: 30.09.1941 - 31.10.1945

Rozměry: 75 x 177 mm

Číslování: A04 127834, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině, vpravo v oválu portrét dívky ve vavřínovém věnci, tmavomodro-černý tisk

Rub: vlevo erb Protektorátu Čechy a Morava, vpravo nápisy v němčině a češtině, celek v ozdobném rámečku s květinovým ornamentem, tmavozelený tisk

Technika: hluhotisk

Autor: Max Švabinský, Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, kosočtverce s křížky - „dlaždice“

Inventární číslo: MD 857 N

banknot 500 korun (K)

bankovka 500 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 11s

Data emisji: 24.02.1942 r.

W obiegu: 29.09.1942 - 31.10.1945

Wymiary: 85 x 197 mm

Numeracja: J 418197, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim, z prawej wizerunek malarza Petra Brandla według jego autoportretu, druk ciemnobrązowy, poddruk wielobarwny – giloszowa rozeta; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektoratu Czech i Moraw w poddruku, druk brązowo-czerwony

Technika: wkłęsłodruk (strona przednia), offset (strona odwrotna)

Autor: Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Petra Brandla

Sygnatura: MD 858 N

Položka ve světovém katalogu: P 11s

Datum emise: 24.02.1942

V oběhu: 29.09.1942 - 31.10.1945

Rozměry: 85 x 197 mm

Číslování: J 418197, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině, vpravo podobizna malíře Petra Brandla podle jeho autoportrétu, tmavohnědý tisk, vícebarevný podtisk – gilošovaná růžice; v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: vlevo nominální hodnota v gilošované růžici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, hnědočervený tisk

Technika: hlubotisk (líc), ofset (rub)

Autor: Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Petra Brandla

Inventární číslo: MD 858 N

banknot (státovka) 10 korun (K)

státovka 10 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 8b

Data emisji: 08.07.1942 r.

W obiegu: 18.12.1942 - 31.10.1945

Wymiary: 69 x 150 mm

Numeracja: S. 09A 631803, ochrowo-czerwona

Strona przednia: w ramce z owoców i kwiatów z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim, z prawej portret małej dziewczynki, druk brązowy, poddruk ochrowy

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektoratu Czech i Moraw w poddruku, druk brązowo-czerwony

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha lub V. Neubert a synové, Praha (gorsza jakość papieru)

Znak wodny: bieżący, kliny i kółka

Sygnatura: MD 861 N

Položka ve světovém katalogu: P 8b

Datum emise: 08.07.1942

V oběhu: 18.12.1942 - 31.10.1945

Rozměry: 69 x 150 mm

Číslování: S. 09A 631803, okrově-červené

Líc: v rámečku z ovoce a květin vlevo nápisy v němčině a češtině, vpravo portrét malé dívky, hnědý tisk, okrový podtisk

Rub: vlevo nominální hodnota v gilošované růžici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, hnědočervený tisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha nebo V. Neubert a synové, Praha (horší kvalita papíru)

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy - „klínový“

Inventární číslo: MD 861 N

banknot 1000 korun (K)

bankovka 1000 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 13s

Data emisji: 24.10.1942 r.

W obiegu: 15.07.1943 - 31.10.1945

Wymiary: 95 x 200 mm

Numeracja: H 428122, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim, z prawej wizerunek Petra Parleřa według popiersia z katedry św. Wíta na Hradczanach, druk ciemnozielono-grafitowy; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: z lewej nominat w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektorátu Czech i Moraw w poddruku, druk brązowo-zielony

Technika: wkłóstdruk (strona przednia), offset (strona odwrotna)

Autor: Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: umiejscowiony, popiersie Petra Parleřa

Sygnatura: MD 865 N

Polořka ve světovém katalogu: P 13s

Datum emise: 24.10.1942

V oběhu: 15.07.1943 - 31.10.1945

Rozměry: 95 x 200 mm

Číslování: H 428122, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině, vpravo podobizna Petra Parleře podle busty z katedrály sv. Wíta na Hradčanech, tmavozeleno-tmavomodrý tisk; v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: vlevo nominální hodnota v gilořované rúřici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, hnědozelený tisk

Technika: hlubotisk (líc), ofset (rub)

Autor: Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: lokalizován, busta Petra Parleře

Inventární číslo: MD 865 N

banknot (státovka) 20 korun (K)

státovka 20 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 9a

Data emisji: 24.01.1944 r.

W obiegu: 20.04.1944 - 31.10.1945

Wymiary: 72 x 157 mm

Numeracja: S. 42 A 285007, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim przedzielone pasem z owocami, z prawej wizerunek młodego chłopca en face, druk ciemnozielony, poddruk jasnooliwkowy

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektoratu Czech i Moraw w poddruku, druk oliwkowozielony

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, klíny i kółka

Sygnatura: MD 869 N

Položka ve světovém katalogu: P 9a

Datum emise: 24.01.1944

V oběhu: 20.04.1944 - 31.10.1945

Rozměry: 72 x 157 mm

Číslování: S. 42 A 285007, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině oddělené pruhem s ovoci, vpravo podobizna mladého chlapce en face, tmavozelený tisk, světle olivový podtisk

Rub: vlevo nominální hodnota v gilosované růžici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, olivově-zelený tisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy - „klínový“

Inventární číslo: MD 869 N

banknot 5000 korun (K)

bankovka 5000 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 17s

Data emisji: 24.02.1944 r.

W obiegu: 29.08.1944 - 31.10.1945

Wymiary: 90 x 190 mm

Numeracja: S. 16 A 021379, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim, z prawej wizerunek Świętego Wacława – według popiersia z pomnika na Placu Wacława w Pradze, druk czarno-grafitowy; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektoratu Czech i Moraw w poddruku, druk brązowo-zielony

Technika: wkładodruk (strona przednia), offset (strona odwrotna)

Autor: Jindra Schmidt

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, fale z łamanych elementów geometrycznych

Sygnatura: MD 872 N

Položka ve světovém katalogu: P 17s

Datum emise: 24.02.1944

V oběhu: 29.08.1944 - 31.10.1945

Rozměry: 90 x 190 mm

Číslování: S. 16 A 021379, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině, vpravo podobizna sv. Václava – podle busty z pomníku na Václavském náměstí v Praze, černo-tmavomodrý tisk; v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: vlevo nominální hodnota v gilošované růžici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, hnědozelený tisk

Technika: hlubotisk (líc), ofset (rub)

Autor: Jindra Schmidt

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, vlny ze zalomených geometrických prvků - „lomený“

Inventární číslo: MD 872 N

banknot (státovka) 50 korun (K)

státovka 50 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 10a

Data emisji: 25.09.1944 r.

W obiegu: 25.01.1945 - 31.10.1945

Wymiary: 75 x 165 mm

Numeracja: S. 39A 123428, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku niemieckim i czeskim w kwietnym wieńcu, z prawej wizerunek kobiety w chustce, druk czarnobrazowy, poddruk ochrowy

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy w języku czeskim i niemieckim, mały herb Protektoratu Czech i Moraw w poddruku, druk brązowo-zielony

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt, wizerunek kobiety w chustce - Veruna Čudová autorstwa Josefa Mánesa

Drukarnia: TB NBČM Praha

Znak wodny: bieżący, kliny i kółka

Sygnatura: MD 874 N

Položka ve světovém katalogu: P 10a

Datum emise: 25.09.1944

V oběhu: 25.01.1945 - 31.10.1945

Rozměry: 75 x 165 mm

Číslování: S. 39A 123428, červené

Líc: vlevo nápisy v němčině a češtině v květinovém věnci, vpravo podobizna ženy v šátku, černohnědý tisk, okrový podtisk

Rub: vlevo nominální hodnota v gilosované růžici, vpravo nápisy v češtině a němčině, malý erb Protektorátu Čechy a Morava v podtisku, hnědozelený tisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek, Jindra Schmidt, podobizna ženy v šátku - Veruna Čudová od Josefa Mánesa

Tiskárna: TB NBČM Praha

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy - „klínový“

Inventární číslo: MD 874 N

Waluta getta Theresienstadt

Měna ghetta Theresienstadt

Na obszarze Protektorátu w 1941 r. utworzono getto w Terezynie (Theresienstadt), do którego przesiedlano żydowskie rodziny. Ulokowano je w starej austriackiej twierdzy. Dla potrzeb polityki zagranicznej, przedstawiano Theresienstadt jako „modelowe” getto, działające na kształt żydowskiego obozu rodzinnego. W rzeczywistości jednak miasto pełniło funkcję olbrzymiego obozu koncentracyjnego, a warunki panujące w getcie były skrajnie ciężkie, codziennością były głód i choroby. Aby stworzyć pozór normalnego życia, na czas kontroli z ramienia Międzynarodowego Czerwonego Krzyża, Niemcy w celach propagandowego oszustwa, wprowadzili w getcie odrębną walutę, którą mieli posługiwać się Żydzi, wiodący w nim rzekomo zwyczajne życie. Bony (niem. Quittung) zaprojektował Jindra Schmidt. Do getta zostały dostarczone w maju 1943 roku. Większość z nich została spalona po wybuchu epidemii tyfusu.

*Miejsca pamięci w Terezynie.
Pietní místa v Terezíně.*

V roce 1941 bylo na území Protektorátu v Terezíně (Theresienstadt) zřízeno ghetto, do kterého byly přesídleny židovské rodiny. Byly umístěny ve staré rakouské pevnosti. Pro účely zahraniční politiky bylo Theresienstadt prezentováno jako „modelové” ghetto, fungující jako židovský rodinný tábor. Ve skutečnosti však město fungovalo jako obrovský koncentrační tábor a podmínky panující v ghettu byly extrémně těžké, na denním pořádku byly hlad a nemoci. Aby bylo vytvořeno zdání normálního života, po dobu kontroly Mezinárodního červeného kříže zavedli Němci v ghettu za účelem propagandistického podvodu samostatnou měnu, kterou měli používat Židé, kteří údajně v něm vedli tzv. obyčejný život. Poukázky (něm. Quittung) navrhl Jindra Schmidt. Do ghetta byly dodány v květnu roku 1943. Většina z nich byla spalena po vypuknutí tyfové epidemie.

Waluta w łódzkim getcie

Měna v lodžském ghettu

Niemcy na terenie getta w Łodzi (Litzmannstadt), podobnie jak w przypadku Teresina na obszarze Protektoratu Czech i Moraw, wprowadzili wewnętrzną walutę w postaci „pokwitowań” (niem. Quittung). Potocznie te pieniądze/bony nazywano *chaimkami* lub *rumkami* od nazwiska szefa żydowskiej administracji getta – Chaima Mordechaja Rumkowskiego. Poza łódzkim gettem waluta nie miała żadnej wartości. Jej zadaniem było finansowe odcięcie Żydów od świata zewnętrznego i zagrabienie majątków odizolowanych Żydów. Było to jedyne getto na terenie okupowanej Polski, które emitowało własną walutę.

Němci na území ghetta v Lodži (Litzmannstadt), stejně jako v případě Terezína v Protektorátu Čechy a Morava, zavedli vnitřní měnu v podobě „účtenek” (něm. Quittung). Hovorově se těmto penězům/poukázkám říkalo *chaimky* nebo *rumky* podle jména šefa židovské správy ghetta – Chaima Mordechaje Rumkowského. Mimo lodžské ghetto měna neměla žádnou hodnotu. Jejím účelem bylo finanční odříznutí Židů od okolního světa a zabavení majetku izolovaných Židů. Bylo to jediné ghetto na území okupovaného Polska, které vydávalo vlastní měnu.

Chaim Rumkowski, przewodniczący Starszeństwa Żydów wraz z szefem niemieckiej cywilnej administracji getta łódzkiego, Hansem Biebowem.

Chaim Rumkowski, předseda židovského staršovstva, spolu s vedoucím německé civilní správy lodžského ghetta Hansem Biebowem.

bon 1 Krone

poukázka 1 Krone

Pozycja w katalogu światowym: P-C4111

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 50 x 102 mm

Numeracja: A048, zielona

Strona przednia: z lewej nominat, seria i numer oraz gwiazda Dawida, na środku napisy w języku niemieckim, druk szarozielony

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominat i napis w języku niemieckim, z prawej nominat i gwiazda Dawida, druk szarozielony

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 1032 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4111

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 50 x 102 mm

Číslování: A048, zelené

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině, šedozelený tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápis v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, šedozelený tisk

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 1032 N

bon 2 Kronen

poukázka 2 Kronen

Pozycja w katalogu światowym: P-C4112

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 56 x 110 mm

Numeracja: A001, czerwona

Strona przednia: z lewej nominat, seria i numer oraz gwiazda Dawida, na środku napisy w języku niemieckim, druk karminowoczerwony

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominat i napis w języku niemieckim, z prawej nominat i gwiazda Dawida, druk brązowy

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 1033 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4112

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 56 x 110 mm

Číslování: A001, červené

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině, karmínově-červený tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápisy v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, hnědý tisk

Technika: ofset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 1033 N

bon 5 Kronen

poukázka 5 Kronen

Pozycja w katalogu światowym: P-C4113

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 58 x 118 mm

Numeracja: A023, brązowa

Strona przednia: z lewej nominat, seria i numer oraz gwiazda Dawida, na środku napisy w języku niemieckim, druk irysowy brązowo-pomarańczowy

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominat i napis w języku niemieckim, z prawej nominat i gwiazda Dawida, druk brązowy

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 1034 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4113

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 58 x 118 mm

Číslování: A023, hnědé

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině, irisový hnědo-oranžový tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžiš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápis v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, hnědý tisk

Technika: ofset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 1034 N

bon 10 Kronen

poukázka 10 Kronen

Pozycja w katalogu światowym: P-C4114

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 64 x 127 mm

Numeracja: A022, fioletowa

Strona przednia: z lewej nominat, seria i numer oraz gwiazda Dawida, na środku napisy w języku niemieckim, druk irysowy fioletowo-niebieski

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominat i napis w języku niemieckim, z prawej nominat i gwiazda Dawida, druk ciemnoniebieski

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 1035 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4114

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 64 x 127 mm

Číslování: A022, fialové

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině, irisový fialovomodrý tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápisy v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, tmavomodrý tisk

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 1035 N

bon 20 Kronen

poukázka 20 Kronen

Pozycja w katalogu światowym: P-C4115

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 68 x 134 mm

Numeracja: 013839 K, czerwona

Strona przednia: z lewej nominał, seria i numer oraz gwiazda

Dawida, na środku napisy w języku niemieckim na tle giloszowej rozety, druk czarno-zielony

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominał i napis w języku niemieckim, z prawej nominał i gwiazda Dawida, druk czarno-zielony

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: bieżący, klíny i kóťka

Sygnatura: MD 1036 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4115

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 68 x 134 mm

Číslování: 013839 K, červené

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině na pozadí gilošované růžice, černozeleň tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápis v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, černozeleň tisk

Technika: ofset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy

Inventární číslo: MD 1036 N

bon 50 Kronen

poukázka 50 Kronen

Pozycja w katalogu światowym: P-C4116

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 – 30.04.1945

Wymiary: 71 x 143 mm

Numeracja: 025291 B, czerwona

Strona przednia: z lewej nominał, seria i numer oraz gwiazda Dawida, na środku napisy w języku niemieckim na tle giloszowej rozety, druk czarno-niebiesko-grafitowy, irysowy

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominał i napis w języku niemieckim, z prawej nominał i gwiazda Dawida, druk czarno i niebieski-morski

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt – Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: bieżący, kliny i kółka

Sygnatura: MD 1037 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4116

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 – 30.04.1945

Rozměry: 71 x 143 mm

Číslování: 025291 B, červené

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině na pozadí gilošované růžice, černo-modro-černomodrý irisový tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápis v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, černo-námořnicko-modrý tisk

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt – Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy

Inventární číslo: MD 1037 N

Pozycja w katalogu światowym: P-C4117

Data emisji: 01.01.1943 r.

W obiegu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Wymiary: 75 x 150 mm

Numeracja: 009033 C, czerwona

Strona przednia: z lewej nominat, seria i numer oraz gwiazda

Dawida, na środku napisy w języku niemieckim na tle giloszowej rozety, druk czarny i brązowo-ochrowy

Strona odwrotna: z lewej w owalu Mojżesz z tablicami z Dekalogiem, na środku nominat i napis w języku niemieckim, z prawej nominat i gwiazda Dawida, druk czarny i brązowo-ochrowy

Technika: offset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Drukarnia: Tiskárna Národní banku pro Čechy a Moravu

Znak wodny: bieżący, kliny i kółka

Sygnatura: MD 1038 N

Položka ve světovém katalogu: P-C4117

Datum emise: 01.01.1943

V oběhu: 21.04.1943 - 30.04.1945

Rozměry: 75 x 150 mm

Číslování: 009033 C, červené

Líc: vlevo nominální hodnota, série a číslo a také Davidova hvězda, uprostřed nápisy v němčině na pozadí gilošované růžice, černý a hnědo-okrový tisk

Rub: vlevo v oválu Mojžíš s tabulkami s Desaterem, uprostřed nominální hodnota a nápis v němčině, vpravo nominální hodnota a Davidova hvězda, černý a hnědo-okrový tisk

Technika: ofset

Autor: Franz Peter Kien, ryt - Jindra Schmidt

Tiskárna: Tiskárna bankovek Národní banky pro Čechy a Moravu

Vodoznak: průběžný, klíny a kruhy

Inventární číslo: MD 1038 N

*Zniszczona Praga po przypadkowym nalocie bombowców alianckich 14 lutego 1945 roku.
Zničená Praha po náhodném náletu spojeneckých bombardérů 14. února 1945.*

*I Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów, Praga 1947.
Szkoła dla dziewcząt ze Znojmo.
I. světový festival mládeže a studentstva, Praha 1947.
Škola pro dívky ze Znojma.*

*Praga. Dom firmowy „Bata” na Placu Wacława. 1948 r.
Praha. Baťův palác na Václavském náměstí. 1948.*

*Praski zegar Orloj, 1968 r.
Pražské hodiny Orloj, 1968.*

*Most Karola, widok na stare miasto w Pradze.
Karlův most, výhled na Staré město v Praze.*

Po zakończeniu II wojny światowej Czechosłowacja znalazła się w strefie wpływów Związku Radzieckiego. Upaństwowienie gospodarki oraz przemiany społeczne miały na celu zbudowanie państwa komunistycznego. Znaczna część pierwszych czechosłowackich banknotów powstawała, podobnie jak pierwsze polskie powojenne banknoty, w moskiewskiej wytwórni GOZNAK, ponadto niektóre były projektowane przez tego samego twórcę – Iwana Dubasowa.

Symbolika, którą wykorzystywano we wszystkich sferach życia w Czechosłowacji, wyraźnie nawiązywała do symboliki stosowanej w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich – po uchwaleniu konstytucji w 1960 roku w herbie nad głową lwa w miejscu korony dodano gwiazdę, a na jego piersiach pojawiła się tarcza z płomieniem (vatra), umieszczonym na narodowej górze Krywań. Do nazwy państwa dodano słowo „Socjalistyczna”. Podobną zmianę poczyniono w stylistyce czechosłowackich banknotów. Zagościły na nich socrealistyczne motywy – chłopi, robotnicy, pionierzy, braterstwo broni, zakłady przemysłowe etc. Wyjątkiem były banknoty z Janem Žižką z 1953 i 1958 roku.

Lata 80. XX wieku wniosły powiew świeżości do estetyki papierowych numizmatów – w 1985 wyemitowano banknot 1000 Kčs z wizerunkiem Bedřicha Smetany, przedstawiciela świata kultury i tym samym zapoczątkowano odejście od komunistycznej ideologii, na rzecz czeskich i słowackich bohaterów narodowych.

Po skončení 2. světové války se Československo ocitlo ve sféře vlivu Sovětského svazu. Znárrodnění hospodářství a společenské změny měly za cíl vybudování komunistického státu. Značná část prvních československých bankovek vznikla stejně jako první polské poválečné bankovky v moskevské tiskárně GOZNAK, navíc některé z nich navrhl stejný tvůrce – Ivan Dubasov.

Symbolika, která se používala ve všech sférách života v Československu, výslovně navazovala na symboliku používanou ve Svazu sovětských socialistických republik – po přijetí ústavy v roce 1960 byla ve státním znaku nad hlavu lva místo koruny přidána hvězda a na jeho hrudi se objevil štít s plamenem (vatra) umístěným na národní hoře Kriváň. K názvu země bylo přidáno slovo „socialistická”. Podobná změna byla provedena ve stylistice československých bankovek. Zdomácněly na nich motivy socialistického realismu – rolníci, dělníci, pionýři, bratrstvo ve zbrani, průmyslové závody atd. Výjimkou byly bankovky s Janem Žižkou z let 1953 a 1958.

Osmdesátá léta 20. století vnesla závan čerstvého vzduchu do estetiky papírových numizmatů – v roce 1985 byla vydána bankovka 1000 Kčs s podobiznou Bedřicha Smetany, představitel svět kultury, a tímto začal odklon od komunistické ideologie ve prospěch českých a slovenských národních hrdinů.

W tym czasie w Polsce... 1944 rok

V té době v Polsku... rok 1944

Armia Czerwona w lipcu 1944 r. wkroczyła na wschodnie tereny dzisiejszej Polski. Komuniści utworzyli Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, który przekształcono w Rząd Tymczasowy. Dekret PKWN z sierpnia 1944 r. wprowadzał jako środek płatniczy bilety skarbowe Centralnej Kasy Skarbowej, z nazwą nieistniejącego Narodowego Banku Polskiego. Drukowane były, podobnie jak bony (poukázky) czechosłowackie, w tej samej wytwórni (GOZNAK), stąd podobieństwa w szacie graficznej.

W emisji nazwanej „moskiewską” lub „lubelską” pojawił się na polskich biletach błąd w postaci rusycyzmu. Klauzula prawna brzmiała „przyjmowanie we wszystkich wypłatach jest **obowiązkowym**...”. Poprawiono go w kolejnej emisji drukowanej już w Łodzi i Krakowie, ale wciąż na moskiewskich matrycach i papierze.

V červenci 1944 vstoupila Rudá armáda na východní území dnešního Polska. Komunisté vytvořili Polský výbor národního osvobození, který byl přeměněn na prozatímní vládu. Výnos PVNO ze srpna 1944 zavedl jako platební prostředek pokladniční poukázky Ústřední finanční pokladny s názvem neexistující Polské národní banky. Byly tištěny, stejně jako československé poukázky, ve stejné tiskárně (GOZNAK), proto jsou podobnosti v grafickém provedení.

V emisii nazvané „moskevská” nebo „lubelská” se na polských poukázkách objevila chyba v podobě rusistiky. Právní doložka zněla „přijetí všech výplat je povinné...”. Chyba byla opravena v další emisii vytištěné již v Lodži a Krakově, ale stále ještě na moskevských matricích a papíru.

bon (poukázka) 1 koruna (K)

poukázka 1 koruna (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 45a

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 - 31.10.1945

Wymiary: 55 x 98 mm

Numeracja: BB 951456, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny z nominatem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk brązowy, poddruk jasnobrązowy

Strona odwrotna: nominat w giloszowych ornamentach, druk brązowy, poddruk jasnobrązowy

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK - gwiazdy

Sygnatura: MD 894 N

Položka ve světovém katalogu: P 45a

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 - 31.10.1945

Rozměry: 55 x 98 mm

Číslování: BB 951456, červené

Líc: ornamentální kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, hnědý tisk, světlehnědý podtisk

Rub: číselná nominální hodnota v gilošovaných ornamentech, hnědý tisk, světlehnědý podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK - hvězdy

Inventární číslo: MD 894 N

bon (poukázka) 5 korun (K)

poukázka 5 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 46b

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Wymiary: 60 x 120 mm

Numeracja: AT 352287, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny z nominatem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk ciemnoniebieski, poddruk jasnoniebieski

Strona odwrotna: nominat w giloszowych ornamentach, druk ciemnoniebieski, poddruk jasnoniebieski

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK – gwiazdy

Sygnatura: MD 895 N

Položka ve světovém katalogu: P 46b

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Rozměry: 60 x 120 mm

Číslování: AT 352287, červené

Líc: ornamentální kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, tmavomodrý tisk, světlemodrý podtisk

Rub: číselná nominální hodnota v giloszovaných ornamentech, tmavomodrý tisk, světlemodrý podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK – hvězdy

Inventární číslo: MD 895 N

bon (poukázka) 20 korun (K)

poukázka 20 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 47s

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 - 31.10.1945 r.

Wymiary: 76 x 160 mm

Numeracja: EK 006703, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny z nominatem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk granatowy, poddruk ochrowy; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: nominat w giloszowych ornamentach, druk granatowy, poddruk ochrowy

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK - gwiazdy

Sygnatura: MD 897 N

Položka ve světovém katalogu: P 47s

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 - 31.10.1945

Rozměry: 76 x 160 mm

Číslování: EK 006703, červené

Líc: ornamentální kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, tmavomodrý tisk, okrový podtisk, v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: číselná nominální hodnota v gilošovaných ornamentech, tmavomodrý tisk, okrový podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK - hvězdy

Inventární číslo: MD 897 N

bon (poukázka) 100 korun (K)

poukázka 100 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 48a

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Wymiary: 84 x 166 mm

Numeracja: BA 236093, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny z nominalem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk zielony, poddruk jasnozielony

Strona odwrotna: nominale w giloszowych ornamentach, druk zielony, poddruk jasnozielony

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK – gwiazdy

Sygnatura: MD 900 N

Položka ve světovém katalogu: P 48a

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Rozměry: 84 x 166 mm

Číslování: BA 236093, červené

Líc: ornamentální kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, zelený tisk, světlezelený podtisk

Rub: číselná nominální hodnota v gilošovaných ornamentech, zelený tisk, světlezelený podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK – hvězdy

Inventární číslo: MD 900 N

bon (poukázka) 500 korun (K)

poukázka 500 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 49s

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 - 31.10.1945

Wymiary: 93 x 183 mm

Numeracja: AT 375433, czerwona

Strona przodna: rysunek ornamentalny z nominałem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk karminowy, poddruk ochrowy; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: nominał w giloszowych ornamentach, druk karminowy, poddruk ochrowy

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK - gwiazdy

Sygnatura: MD 901 N

Položka ve světovém katalogu: P 49s

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 - 31.10.1945

Rozměry: 93 x 183 mm

Číslování: AT 375433, červené

Líc: ornamentální kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, karminový tisk, okrový podtisk; v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: číselná nominální hodnota v gilošovaných ornamentech, karminový tisk, okrový podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK - hvězdy

Inventární číslo: MD 901 N

bon (poukázka) 1000 korun (K)

poukázka 1000 korun (K)

Pozycja w katalogu światowym: P 50s

Data emisji: 1944 r.

W obiegu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Wymiary: 100 x 191 mm

Numeracja: TA 025950, czerwona

Strona przednia: rysunek ornamentalny z nominatem i napisami w języku czeskim i rosyjskim, druk granatowy, poddruk zielony; w górnej części perforacja z napisem SPECIMEN

Strona odwrotna: nominat w giloszowych ornamentach, druk ciemnoniebieski, poddruk zielony

Technika: druk wypukły

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK, Krasnaja Kama lub Moskwa

Znak wodny: bieżący, typ GOZNAK – gwiazdy

Sygnatura: MD 902 N

Položka ve světovém katalogu: P 50s

Datum emise: 1944

V oběhu: 23.03.1945 – 31.10.1945

Rozměry: 100 x 191 mm

Číslování: TA 025950, červené

Líc: ornamentalní kresba s nominální hodnotou a nápisy v češtině a ruštině, tmavomodrý tisk, zelený podtisk; v horní části perforace s nápisem SPECIMEN

Rub: číselná nominální hodnota v gilošovaných ornamentech, tmavomodrý tisk, zelený podtisk

Technika: konvexní tisk

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK, Krasnaja Kama nebo Moskva

Vodoznak: průběžný, typ GOZNAK – hvězdy

Inventární číslo: MD 902 N

W tym czasie w Polsce... emisja 1946 i 1947

V té době v Polsku... emise 1946 a 1947

Dekretem Krajowej Rady Narodowej z 15 stycznia 1945 r. powołano Narodowy Bank Polski, który stał się emitentem pieniędzy obowiązujących na terytorium Polski. Władze banku podjęły decyzję o stopniowym wycofywaniu „emisji moskiewskiej” z błędem oraz pieniędzy okupacyjnych. Do projektowania nowych banknotów zaangażowano Ryszarda Kleczewskiego oraz Wacława Borowskiego – najlepszych polskich projektantów z okresu przedwojennego. Wprowadzono do obiegu dziewięć banknotów z datą emisji 1946 oraz cztery z 1947 r. Wszystkie były drukowane przez Państwową Wytwornię Papierów Wartościowych (PWPW) w Łodzi i Warszawie, poza banknotem 500 złotych z datą emisji 15 lipca 1947 r., który wydrukowano w czechosłowackiej wytworni NBČS w Pradze. Banknoty z tego okresu przedstawiały motywy związane z przemysłem i rolnictwem.

Výnosem Národní rady z 15. ledna 1945 byla zřízena Polská národní banka, která se stala emitentem peněz platných na území Polska. Orgány banky rozhodly o postupném stažení „moskevské emise” s chybou a okupačních peněz. Na návrhu nových bankovek se podíleli Ryszard Kleczewski a Wacław Borowski – nejlepší polští návrháři předválečného období. Do oběhu bylo uvedeno devět bankovek s datem emise 1946 a čtyři bankovky z roku 1947. Všechny byly vytištěny v Státní tiskárně cenných papírů (PWPW) v Lodži a Varšavě, kromě bankovky 500 zlotých s datem emise 15. července 1947, která byla vytištěna v československé tiskárně bankovek NBČS v Praze. Bankovky z tohoto období představovaly motivy související s průmyslem a zemědělstvím.

banknot (státovka) 5 korun (Kčs)

státovka 5 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 59a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Wymiary: 44 x 80 mm

Numeracja: TA 907635, granatowa

Strona przednia: z lewej nominat w giloszowej rozecie, na środku napisy w ornamentalnym obramieniu, druk czerwony, poddruk ochrowy

Strona odwrotna: na środku mały herb Republiki Czeskosłowackiej, po bokach nominat, druk karminowy

Technika: offset

Autor: Charles Meronki

Drukarnia: Thomas de la Rue, Londyn

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 912 N

Položka ve světovém katalogu: P 59a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Rozměry: 44 x 80 mm

Číslování: TA 907635, tmavomodré

Líc: vlevo nominální hodnota v gilošované růžici, uprostřed nápisy v ornamentalním lemu, červený tisk, okrový podtisk

Rub: uprostřed malý státní znak Československé republiky, po stranách nominální hodnota, karminový tisk

Technika: ofset

Autor: Charles Meronki

Tiskárna: Thomas de la Rue, Londýn

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 912 N

Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1949 r. (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 931 N)

Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1949 (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 931 N)

banknot (státovka) 10 korun (Kčs)

státovka 10 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 60a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Wymiary: 54 x 103 mm

Numeracja: SM 805713, czerwona

Strona przednia: na środku nominat w giloszowej rozecie, dookoła napisy i ornamenty, druk zielony, poddruk oliwkowy

Strona odwrotna: na środku nominat w ornamentach, druk zielony

Technika: offset

Autor: Charles Meronki

Drukarnia: Thomas de la Rue, Londyn

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 913 N

Položka ve světovém katalogu: P 60a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Rozměry: 54 x 103 mm

Číslování: SM 805713, červené

Líc: uprostřed nominální hodnota v gilošované růžici, kolem nápisy a ornamenty, zelený tisk, olivový podtisk

Rub: uprostřed nominální hodnota v ornamentech, zelený tisk

Technika: offset

Autor: Charles Meronki

Tiskárna: Thomas de la Rue, Londýn

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 913 N

Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1950 r. (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 935 N)

Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1950 (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 935 N)

banknot (státovka) 20 korun (Kčs)

státovka 20 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 61a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Wymiary: 67 x 117mm

Numeracja: HV 277782, czarna

Strona przednia: z lewej Karel Havlíček Borovský, z prawej napisy i nominat w ornamentach roślinnych w poddruku, druk ciemnoniebieski, poddruk zielony

Strona odwrotna: na środku nominat otoczony wicią roślinną, u dołu mały herb Republiki Czechosłowackiej, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Hugo Fleury, ryt J. A. C. Harrison

Drukarnia: Waterlow & Sons, Londyn

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 915 N

Položka ve světovém katalogu: P 61a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Rozměry: 67 x 117 mm

Číslování: HV 277782, černé

Líc: vlevo Karel Havlíček Borovský, vpravo nápisy a nominální hodnota v květinových ornamentech v podtisku, tmavomodrý tisk, zelený podtisk

Rub: uprostřed nominální hodnota obklopená větvičkami rostlin, v dolní části malý státní znak Československé republiky, barvy jako na lícu

Technika: ofset

Autor: Hugo Fleury, ryt J. A. C. Harrison

Tiskárna: Waterlow & Sons, Londýn

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 915 N

banknot (státovka) 50 korun (Kčs)

státovka 50 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 62a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Wymiary: 72 x 140 mm

Numeracja: JU 788245, czarna

Strona przednia: z lewej wizerunek Milana Rastislava Štefánika, z prawej napisy i nominál w ornamentach roślinnych w poddruku, druk ciemnofioletowy, poddruk żółtawozielony

Strona odwrotna: na środku wielki herb Republiki Czeskosłowackiej w dekoracyjnym obramieniu, z lewej pas z wicią roślinną, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Hugo Fleury, ryt J. A. C. Harrison

Drukarnia: Waterlow & Sons, Londyn

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 914 N

Položka ve světovém katalogu: P 62a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Rozměry: 72 x 140 mm

Číslování: JU 788245, černé

Líc: vlevo podobizna Milana Rastislava Štefánika, vpravo nápisy a nominální hodnota v květinových ornamentech v podtisku, tmavofialový tisk, žlutozelený podtisk

Rub: uprostřed velký státní znak Československé republiky v ozdobném lemu, vlevo pruh s větvičkami rostlin, barvy jako na lícu

Technika: offset

Autor: Hugo Fleury, ryt J. A. C. Harrison

Tiskárna: Waterlow & Sons, Londýn

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 914 N

banknot (státovka) 100 korun (Kčs)

státovka 100 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 63a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Wymiary: 83 x 153 mm

Numeracja: PN 415,932, czarna

Strona przednia: z lewej w owalu Tomáš Garrigue Masaryk, z prawej napisy i nominał w ornamentach roślinnych w poddruku, druk czarnozielony, poddruk pomarańczowy

Strona odwrotna: na środku widok na Hradczany w Pradze, po bokach w ozdobnych giloszach nominał, druk czarnozielony

Technika: wklęsłodruk

Autor: Bedřich Feigl (częściowo strona odwrotna) i atelier drukarni

Drukarnia: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Znak wodny: brak

Sygnatura: MD 916 N

Položka ve světovém katalogu: P 63a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Rozměry: 83 x 153 mm

Číslování: PN 415,932, černé

Líc: vlevo v oválu Tomáš Garrigue Masaryk, vpravo nápisy a nominální hodnota v květinových ornamentech v podtisku, černozeleň tisk, oranžový podtisk

Rub: uprostřed pohled na pražské Hradčany, po stranách v ozdobných giloších nominální hodnota, černozeleň tisk

Technika: hlubotisk

Autor: Bedřich Feigl (částečně rub) a atelier tiskárny

Tiskárna: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Vodoznak: není

Inventární číslo: MD 916 N

banknot (státovka) 500 korun (Kčs)

státovka 500 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 64a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Wymiary: 95 x 165 mm

Numeracja: CB 563,904, czarna

Strona przednia: z lewej w owalu wizerunek Jána Kollára, na środku napisy i mały herb Republiki Czechosłowackiej w ornamentach, druk brązowy, poddruk wielobarwny; na banknocie 3 małe dziurki

Strona odwrotna: widok na Szczyrbskie jezioro w Tatrach w ozdobnym obramieniu, druk brązowy

Technika: wkłęsłodruk, offset

Autor: Edmund Dulac

Drukarnia: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Znak wodny: umiejscowiony, portret Ivo Feierabenda, syna ministra finansów podpisanego na banknocie

Sygnatura: MD 917 N

Položka ve světovém katalogu: P 64a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Rozměry: 95 x 165 mm

Číslování: CB 563,904, černé

Líc: vlevo v oválu podobizna Jána Kollára, uprostřed nápisy a státní znak Československé republiky v ornamentech, hnědý tisk, vícebarevný podtisk; na bankovce 3 malé dírkky

Rub: pohled na Štrbské pleso v Tatrách v ozdobném lemu, hnědý tisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: Edmund Dulac

Tiskárna: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Vodoznak: lokalizován, portrét Ivo Feierabenda, syna ministra financí podepsaného na bankovce

Inventární číslo: MD 917 N

Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1946 r. (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 927 N)

Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1946 (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 927 N)

banknot (státovka) 1000 korun (Kčs)

státovka 1000 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 65a

Data emisji: bez daty (1945)

W obiegu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Wymiary: 95 x 165 mm

Numeracja: BE 192,332, czarna

Strona przednia: z lewej w owalu wizerunek Jerzego z Podiebradów według portretu autorstwa Mikoláše Alše, na środku napisy na ornamentálnym poddruku, druk czarny, poddruk wielobarwny; na banknocie 3 małe dziurki

Strona odwrotna: na środku widok na zamek Karlštejn, z prawej nominał w ozdobnym giloszu, druk czarny, poddruk oliwkowo-żółty

Technika: wklęsłodruk

Autor: Edmund Dulac

Drukarnia: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Znak wodny: umiejscowiony, portret Ivo Feierabenda, syna ministra finansów podpisanego na banknocie

Sygnatura: MD 918 N

Položka ve světovém katalogu: P 65a

Datum emise: bez data (1945)

V oběhu: 01.11.1945 - 31.05.1953

Rozměry: 95 x 165 mm

Číslování: BE 192,332, černé

Líc: vlevo v oválu podobizna Jiřího z Poděbrad podle portrétu Mikoláše Alše, uprostřed nápisy na ornamentálním podtisku, černý tisk, vícebarevný podtisk; na bankovce 3 malé dírkky

Rub: uprostřed pohled na hrad Karlštejn, vpravo nominální hodnota v ozdobné giloši, černý tisk, olivově-žlutý podtisk

Technika: hluhotisk

Autor: Edmund Dulac

Tiskárna: Bradbury, Wilkinson & Co, New Malden

Vodoznak: lokalizován, portrét Ivo Feierabenda, syna ministra financí podepsaného na bankovce

Inventární číslo: MD 918 N

banknot (státovka) 100 korun (Kčs)

státovka 100 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 67a

Data emisji: 16.05.1945 r.

W obiegu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Wymiary: 76 x 146 mm

Numeracja: B05 308208, ochrowo-czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i mały herb Republiki Czeskosłowackiej w poddruku, z prawej w owalu alegoryczne przedstawienie Młodej Republiki w czapce frygijskiej, druk czarny, poddruk czerwono-niebieski

Strona odwrotna: napisy i nominał na wielobarwnym, irysowym poddruku

Technika: offset

Autor: Max Švabinský (użyta głowa Młodej Republiki przygotowana była w 1939 r. na banknot 50 Kč), gilosze Jindra Schmidt

Drukarnia: TP NBČS Praha

Znak wodny: bieżący, płytki w kształcie rombów z krzyżkami w środku

Sygnatura: MD 919 N

Položka ve světovém katalogu: P 67a

Datum emise: 16.05.1945

V oběhu: 01.11.1945 – 31.05.1953

Rozměry: 76 x 146 mm

Číslování: B05 308208, okrově-červené

Líc: vlevo nápisy a malý státní znak Československé republiky v podtisku, vpravo v oválu alegorické zobrazení Mladé republiky ve frygičské čepici, černý tisk, červenomodrý podtisk

Rub: nápisy a nominální hodnota na vícebarevném duhovém podtisku

Technika: ofset

Autor: Max Švabinský (použitá hlava Mladé republiky byla připravena v r. 1939 pro bankovku 50 Kč), giloše Jindra Schmidt

Tiskárna: TP NBČS Praha

Vodoznak: průběžný, kosočtverce s kříží uprostřed – „dlaždice“

Inventární číslo: MD 919 N

banknot 1000 korun (Kčs), I wydanie

bankovka 1000 korun (Kčs), 1. vydání

Pozycja w katalogu światowym: P 74a

Data emisji: 16.05.1945 r.

W obiegu: I wydanie od 01.11.1945 r., II wydanie od 01.04.1947 r., oba do 31.05.1953 r.

Wymiary: 87 x 180 mm

Numeracja: S. 09 B 325134, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i nominał w poddruku, z prawej w okręgu głowa młodej dziewczyny według portretu Johanky Dvořákové autorstwa Josefa Mánesa, całość w ramce dekorowanej kwiatami, druk czarny, poddruk brązowo-beżowy

Strona odwrotna: z lewej nominał w giloszowej rozecie, z prawej napisy i mały herb Republiki Czechosłowackiej, druk granatowy, poddruk wielobarwny

Technika: offset

Autor: Bedřich Fojtášek, Ladislav Jirka

Drukarnia: TP NBČS Praha

Znak wodny: bieżący, płytki w kształcie rombów z krzyżkami w środku

Sygnatura: MD 922 N

Položka ve světovém katalogu: P 74a

Datum emise: 16.05.1945

V oběhu: 1. vydání od 01.11.1945, 2. vydání od 01.04.1947, obě do 31.05.1953

Rozměry: 87 x 180 mm

Číslování: S. 09 B 325134, červené

Líc: vlevo nápisy a nominální hodnota v podtisku, vpravo v kruhu hlava mladé dívky podle portrétu Johanky Dvořákové od Josefa Mánesa, vše v rámečku zdobeném květinami, černý tisk, hnědo-běžový podtisk

Rub: vlevo nominální hodnota v gilošované růžici, vpravo nápisy a malý státní znak Československé republiky, tmavomodrý tisk, vícebarevný podtisk

Technika: ofset

Autor: Bedřich Fojtášek, Ladislav Jirka

Tiskárna: TP NBČS Praha

Vodoznak: průběžný, kosočtverce s kříži uprostřed – „dlaždice“

Inventární číslo: MD 922 N

banknot 5000 korun (Kčs)

bankovka 5000 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 75a

Data emisji: 01.11.1945 r.

W obiegu: 03.05.1946 - 31.05.1953

Wymiary: 87 x 190 mm

Numeracja: S. 23A 084519, ochrowo-czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i godło Republiki Czechosłowackiej w poddruku, z prawej wizerunek Bedřicha Smetany, druk czarny

Strona odwrotna: budynek Teatru Narodowego w Pradze, druk ciemnozielony, niezadrukowane pole z prawej z wieńcem laurowym z kolorowymi wstęgami

Technika: wkładodruk (strona przednia), offset (strona odwrotna)

Autor: Max Švabinský, Jan Mraček, Bedřich Fojtašek

Drukarnia: TP NBČS Praha

Znak wodny: brak, kolorowe włókna w papierze

Sygnatura: MD 925 N

Položka ve světovém katalogu: P 75a

Datum emise: 01.11.1945

V oběhu: 03.05.1946 - 31.05.1953

Rozměry: 87 x 190 mm

Číslování: S. 23A 084519, okrově-červené

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé republiky v podtisku, vpravo podobizna Bedřicha Smetany, černý tisk

Rub: budova Národního divadla v Praze, tmavozelený tisk, nepotištěné pole vpravo s vavřínovým věncem s barevnými stuhami

Technika: hlubotisk (líc), ofset (rub)

Autor: Max Švabinský, Jan Mraček, Bedřich Fojtašek

Tiskárna: TP NBČS Praha

Vodoznak: není, barevná vlákna v papíru

Inventární číslo: MD 925 N

banknot (státovka) 50 korun (Kčs)

státovka 50 korun (Kčs)

Pozycja w katalogu światowym: P 66a

Data emisji: 03.07.1948 r.

W obiegu: 17.12.1948 – 31.05.1953

Wymiary: 75 x 140 mm

Numeracja: A 44 075895, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i mały herb Republiki Czechosłowackiej, z prawej wizerunek Milana Rastislava Štefánika, druk ciemnozielono-granatowy

Strona odwrotna: widok na miejscowość Bańska Bystrzyca na Słowacji, druk ciemnozielony, poddruk fioletowy

Technika: offset

Autor: Ladislav Jirka, Bedřich Fojtašek, Štefan Bednár

Drukarnia: TP NBČS Praha

Znak wodny: bieżący, fale z łamanych elementów geometrycznych

Sygnatura: MD 928 N

Položka ve světovém katalogu: P 66a

Datum emise: 03.07.1948

V oběhu: 17.12.1948 – 31.05.1953

Rozměry: 75 x 140 mm

Číslování: A 44 075895, červené

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé republiky, vpravo podobizna Milana Rastislava Štefánika, tmavozeleno-tmavomodrý tisk

Rub: pohled na město Banská Bystrica na Slovensku, tmavozelený tisk, fialový podtisk

Technika: ofset

Autor: Ladislav Jirka, Bedřich Fojtašek, Štefan Bednár

Tiskárna: TP NBČS Praha

Vodoznak: průběžný, vlny z lomených geometrických prvků – „lomený“

Inventární číslo: MD 928 N

banknot (státovka) 20 korun (Kčs), I wydanie

státovka 20 korun (Kčs), 1. vydání

Pozycja w katalogu światowym: P 70a

Data emisji: 01.05.1949 r.

W obiegu: 21.12.1949 - 31.05.1953

Wymiary: 60 x 127 mm

Numeracja: A22 174252, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy, z prawej wizerunek dziewczyny w kwietnym wianku, druk czarny i pomarańczowy, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: wazon z kwiatami dekorowany motywem ptaszka, obok rolniczka z grabiami, druk kolorowy

Technika: offset

Autor: Karel Svoboda, Bedřich Fojtášek

Drukarnia: TP NBČS Praha (TB SBČS Praha)

Znak wodny: brak, kolorowe włókna w papierze

Sygnatura: MD 932 N

Položka ve světovém katalogu: P 70a

Datum emise: 01.05.1949

V oběhu: 21.12.1949 - 31.05.1953

Rozměry: 60 x 127 mm

Číslování: A22 174252, červené

Líc: vlevo nápisy, vpravo podobizna dívky v květinovém věnci, černo-oranžový tisk, vícebarevný podtisk

Rub: váza s květinami zdobená ptačím motivem, vedle selka s hráběmi, barevný tisk

Technika: ofset

Autor: Karel Svoboda, Bedřich Fojtášek

Tiskárna: TP NBČS Praha (TB SBČS Praha)

Vodoznak: není, barevná vlákna v papíru

Inventární číslo: MD 932 N

W tym czasie w Polsce... złodziejska wymiana 1950 roku

V té době v Polsku... zlodějská výměna v roce 1950

30 października 1950 r. z soboty na niedzielę władze PRL-u rozpoczęły wymianę pieniędzy. Akcja została przygotowana w wielkiej tajemnicy przed obywatelami. Wymieniać stare złote na nowe można było tylko do 8 listopada 1950, po czym stare banknoty stawały się bezwartościowe. Ogromne straty ponieśli posiadacze gotówki, którą wymieniano w stosunku 100 starych złotych do 1 nowego złotego. Pieniądze ulokowane w bankach, płace oraz towary przeliczono w stosunku 100 do 3. Wprowadzone w 1950 r. banknoty datowane były na 1 lipca 1948 r. Widniały na nich wyobrażenia ludu pracującego miast i wsi (na wyższych nominatach byli to robotnicy i górnicy, na niższych chłopi). Ich bogata szata graficzna osadzona była w estetyce socrealizmu. Nominaty 50, 100 i 500 zł drukowane były między innymi w Pradze.

Dne 30. října 1950 ze soboty na neděli vláda PLR zahájila výměnu peněz. Akce byla připravována ve velkém utajení před občany. Staré zloté bylo možné vyměnit za nové pouze do 8. listopadu 1950, pak se staré bankovky staly bezcennými. Obrovské ztráty postihly držitele hotovosti, která byla směněna v poměru 100 starých zlotých na 1 nový zlotý. Peníze umístěné v bankách, mzdy a zboží se přepočítávaly v poměru 100:3. Bankovky zavedené v roce 1950 byly datovány 1. červencem 1948. Byly na nich vyobrazení pracujících měst a vesnic (na vyšších nominálech byli dělníci a horníci, na nižších sedláci). Jejich bohatá grafická úprava byla zasazena do estetiky socialistického realismu. Nominální hodnoty 50, 100 a 500 zlotých se tiskly v Praze.

banknot 50 Kčs (1950), I wydanie bankovka 50 Kčs (1950), 1. vydání

Pozycja w katalogu światowym: P 71a

Data emisji: 29.08.1950 r.

W obiegu: 21.12.1950 - 31.05.1953

Wymiary: 65 x 140 mm

Numeracja: A 08 216974, ochrowo-czerwona

Strona przednia: z lewej nominat i napisy, z prawej przedstawienie górnika z młotem pneumatycznym, w tle szyb kopalni, druk czarnobrazowy, poddruk ochrowy

Strona odwrotna: nominat w ozdobnych giloszach, druk zielony

Technika: offset

Autor: Ludovít Ilěčko, Ladislav Jirka

Drukarnia: TB SBČS Praha

Znak wodny: brak, kolorowe włókna w papierze

Sygnatura: MD 937 N

Položka ve světovém katalogu: P 71a

Datum emise: 29.08.1950

V oběhu: 21.12.1950 - 31.05.1953

Rozměry: 65 x 140 mm

Číslování: A 08 216974, okrově-červené

Líc: vlevo nominální hodnota a nápisy, vpravo vyobrazení horníka se sbíječkou, na pozadí důlní věž, červenohnědý tisk, okrový podtisk

Rub: nominální hodnota v ozdobných gilosích, zelený tisk

Technika: ofset

Autor: Ludovít Ilěčko, Ladislav Jirka

Tiskárna: TB SBČS Praha

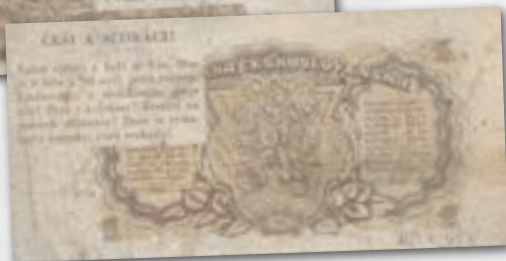
Vodoznak: není, barevná vlákna v papíru

Inventární číslo: MD 937 N

banknot (státovka) 1 Kčs (1953)

státovka 1 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 78a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 – 31.05.1960

Wymiary: 51 x 101 mm

Numeracja: BM 351053, czerwona

Strona przednia: na środku nominat słownie i gwiazda w poddruku, po bokach nominat liczbowo, druk brązowy, poddruk ochrowy

Strona odwrotna: na środku w ozdobnym kartuszu godło Republiki Czechosłowackiej, po bokach klauzula prawna w języku czeskim i słowackim i nominat w poddruku, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kótkach

Sygnatura: MD 1046 N

Položka ve světovém katalogu: P 78a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 – 31.05.1960

Rozměry: 51 x 101 mm

Číslování: BM 351053, červeně

Líc: uprostřed slovní nominální hodnota a hvězda v podtisku, po stranách číselná nominální hodnota, hnědý tisk, okrový podtisk

Rub: uprostřed v ozdobné kartuši státní znak Československé republiky, po stranách právní doložka v češtině a slovenštině a nominální hodnota v podtisku, barvy jako na lícu

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1046 N

Przykład wykorzystania tego wzoru jako ulotki propagandowej (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 1048 N)

Príklad využiti tohoto vzoru jako propagačního letáku (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 1048 N)

banknot (státovka) 3 Kčs (1953)

státovka 3 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 79a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 - 31.12.1972

Wymiary: 56 x 110 mm

Numeracja: ZB 536574, czerwona

Strona przednia: napisy w języku czeskim i słowackim, nominat w ornamentach, druk ciemnoniebieski, poddruk niebieski; na środku perforacja - 3 małe dziurki

Strona odwrotna: na środku w ozdobnym kartuszu godło Republiki Czechosłowackiej, po bokach klauzula prawna w języku czeskim i słowackim i nominat w poddruku, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Jurij Ivanovič Sokolov

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kótkach

Sygnatura: MD 1049 N

Položka ve světovém katalogu: P 79a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 - 31.12.1972

Rozměry: 56 x 110 mm

Číslování: ZB 536574, červené

Líc: nápisy v češtině a slovenštině, nominální hodnota v ornamentech, tmavomodrý tisk, modrý podtisk; uprostřed perforace - 3 malé dírky

Rub: uprostřed v ozdobné kartuši státní znak Československé republiky, po stranách právní doložka v češtině a slovenštině a nominální hodnota v podtisku, barvy jako na lícu

Technika: ofset

Autor: Jurij Ivanovič Sokolov

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1049 N

*Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1961 r.
(Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 1064 N)*

*Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1961
(sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 1064 N)*

banknot (státovka) 5 Kčs (1953)

státovka 5 Kčs (1953)

*Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1961 r.
(Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 1065 N)*

*Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1961
(sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 1065 N)*

Pozycja w katalogu światowym: P 80a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 - 31.12.1972

Wymiary: 61 x 120 mm

Numeracja: BH 004827, czerwona

Strona przednia: napisy w języku czeskim i słowackim w ozdobnym obramieniu, nominał w poddruku, druk zielony, poddruk jasnozielony; na środku perforacja - 3 małe dziurki

Strona odwrotna: na środku w ozdobnym kartuszu godło Republiki Czechosłowackiej, po bokach nominał, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kótkach

Sygnatura: MD 1051 N

Položka ve světovém katalogu: P 80a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 - 31.12.1972

Rozměry: 61 x 120 mm

Číslování: BH 004827, červené

Líc: nápisy v češtině a slovenštině v ozdobném lemu, nominální hodnota v podtisku, zelený tisk, světlezelený podtisk, uprostřed perforace - 3 malé dírky

Rub: uprostřed v ozdobné kartuši státní znak Československé republiky, po stranách nominální hodnota, barvy jako na lícu

Technika: ofset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1051 N

banknot 10 Kčs (1953)

bankovka 10 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 83a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 – 31.12.1963

Wymiary: 65 x 129 mm

Numeracja: BU 706811, czerwona

Strona przednia: z lewej nominat, na środku napisy w języku czeskim i słowackim w ozdobnym obramieniu i nominat w poddruku, druk czerwonobrazowy, poddruk brązowy i zielony; na środku perforacja – 3 małe dziurki

Strona odwrotna: z lewej w ozdobnym obramieniu godło Republiki Czechosłowackiej, z prawej nominat, druk brązowy, poddruk żółty, zielony i brązowy

Technika: offset

Autor: Sergej Akimowicz Pomanski (strona przednia), Jurij Ivanowicz Sokolow (strona odwrotna)

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kółkach

Sygnatura: MD 1053 N

Polożka ve světovém katalogu: P 83a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 – 31.12.1963

Rozměry: 65 x 129 mm

Číslování: BU 706811, červené

Líc: vlevo nominální hodnota, uprostřed nápisy v češtině a slovenštině v ozdobném lemu a nominální hodnota v podtisku, červenohnědý tisk, hnědý a zelený podtisk; uprostřed perforace – 3 malé díčky

Rub: vlevo v ozdobném lemu státní znak Československé republiky, vpravo nominální hodnota, hnědý tisk, žlutý, zelený a hnědý podtisk

Technika: offset

Autor: Sergej Akimowicz Pomanski (líc), Jurij Ivanowicz Sokolow (rub)

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1053 N

banknot 25 Kčs (1953)

bankovka 25 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 84a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 - 31.12.1962

Wymiary: 70 x 138 mm

Numeracja: BD 574066, czerwona

Strona przednia: z lewej pomnik konny Jana Žižki autorstwa Bohumila Kafky, z prawej napisy w języku czeskim i słowackim i nominał w ornamentach, druk ciemnoniebieski, poddruk jasnoniebieski i zielony; na środku perforacja - 3 małe dziurki

Strona odwrotna: z lewej w ozdobnym kartuszu godło Republiki Czechosłowackiej i nominał, z prawej widok miasta Tabor, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kótkach

Sygnatura: MD 1055 N

Položka ve světovém katalogu: P 84a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 - 31.12.1962

Rozměry: 70 x 138 mm

Číslování: BD 574066, červené

Líc: vlevo Jan Žižka na koni od Bohumila Kafky, vpravo nápisy v češtině a slovenštině a nominální hodnota v ornamentech, tmavomodrý tisk, světlemodrý a zelený podtisk; uprostřed perforace - 3 malé dírky

Rub: vlevo v ozdobné kartuši státní znak Československé republiky a nominální hodnota, vpravo pohled na město Tabor, barvy jako na lícu

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1055 N

banknot 50 Kčs (1953)

bankovka 50 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 85a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 - 31.12.1967

Wymiary: 74 x 147 mm

Numeracja: BA 734470, czerwona

Strona przednia: z lewej pomnik Braterstwa w Pradze autorstwa Karla Pokorného, z prawej napisy w języku czeskim i słowackim i nominał w ornamentach, druk zielony, poddruk żółty i zielony; na środku perforacja - 3 małe dziurki

Strona odwrotna: z lewej w ozdobnym kartuszu mały herb Republiki Czechosłowackiej, na środku widok miasta Bańska Bystrzyca na Słowacji, druk ciemnozielony, poddruk żółty i zielony

Technika: offset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kótkach

Sygnatura: MD 1057 N

Položka ve světovém katalogu: P 85a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 - 31.12.1967

Rozměry: 74 x 147 mm

Číslování: BA 734470, červené

Líc: vlevo pomník Bratrstva v Praze od Karla Pokorného, vpravo nápisy v češtině a slovenštině a nominální hodnota v ornamentech, zelený tisk, žlutý a zelený podtisk; uprostřed perforace - 3 malé dírky

Rub: vlevo v ozdobné kartuši malý státní znak Československé republiky, uprostřed pohled na město Banská Bystrica na Slovensku, tmavozelený tisk, žlutý a zelený podtisk

Technika: ofset

Autor: Sergej Akimovič Pomanskij

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1057 N

banknot 100 Kčs (1953)

bankovka 100 Kčs (1953)

Pozycja w katalogu światowym: P 86a

Data emisji: 1953 r.

W obiegu: 01.06.1953 - 31.12.1967

Wymiary: 80 x 156 mm

Numeracja: CA 605791, czerwona

Strona przednia: z lewej przedstawienie rolnika i robotnika, z prawej napisy w języku czeskim i słowackim i nominał w poddruku, druk brązowy, poddruk żółty, czerwony i brązowy, na środku perforacja - 3 małe dziurki

Strona odwrotna: z lewej w ozdobnym kartuszu godło Republiki Czechosłowackiej, na środku widok na Most Karola i Hradczany w Pradze, druk brązowo-zielony

Technika: offset

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Drukarnia: GOZNAK Moskwa

Znak wodny: bieżący, gwiazdy w kółkach

Sygnatura: MD 1059 N

Položka ve světovém katalogu: P 86a

Datum emise: 1953

V oběhu: 01.06.1953 - 31.12.1967

Rozměry: 80 x 156 mm

Číslování: CA 605791, červené

Líc: vlevo vyobrazení rolníka a dělníka, vpravo nápisy v češtině a slovenštině a nominální hodnota v podtisku, hnědý tisk, žlutý, červený a hnědý podtisk, uprostřed perforace - 3 malé dírký

Rub: vlevo v ozdobné kartuši státní znak Československé republiky, uprostřed pohled na Karlův most a Hradčany v Praze, hnědozelený tisk

Technika: ofset

Autor: Ivan Ivanovič Dubasov

Tiskárna: GOZNAK Moskva

Vodoznak: průběžný, hvězdy v kruzích

Inventární číslo: MD 1059 N

banknot 25 Kčs (1958)

bankovka 25 Kčs (1958)

Pozycja w katalogu światowym: P 87a

Data emisji: 1958 r.

W obiegu: 01.12.1958 - 31.12.1971

Wymiary: 69 x 140 mm

Numeracja: S 31 653801, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy w języku czeskim i słowackim, elementy oręża i godło Republiki Czechosłowackiej, z prawej wizerunek Jana Žižki, druk granatowy, jasnożółty poddruk na całym banknocie

Strona odwrotna: widok placu Žižki w Taborze, druk granatowo-żółty

Technika: wkładodruk (strona przednia), offset (strona odwrotna)

Autor: Karel Svolinský, ryt Jindra Schmidt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy wpisane w kształt liścia

Sygnatura: MD 1061 N

Položka ve světovém katalogu: P 87a

Datum emise: 1958

V oběhu: 01.12.1958 - 31.12.1971

Rozměry: 69 x 140 mm

Číslování: S 31 653801, červené

Líc: vlevo nápisy v češtině a slovenštině, prvky zbraně a státní znak Československé republiky, vpravo podobizna Jana Žižky, tmavomodrý tisk, světle žlutý podtisk přes celou bankovku

Rub: pohled na Žižkovo náměstí v Táboře, tmavomodo-žlutý tisk

Technika: hlubotisk (líc), ofset (rub)

Autor: Karel Svolinský, ryt Jindra Schmidt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy vepsané do tvaru listu

Inventární číslo: MD 1061 N

Przykład ponownego wykorzystania tego wzoru w 1961 r. (Zbiory Muzeum Papiernictwa, Sygn: MD 1066 N)

Příklad opětovného použití tohoto vzoru v roce 1961 (sbírky Muzea papírenství, inventární č.: MD 1066 N)

banknot 10 Kčs (1960)

bankovka 10 Kčs (1960)

Pozycja w katalogu światowym: P 88b

Data emisji: 1960 r.

W obiegu: 01.12.1961 – 31.06.1988

Wymiary: 65 x 133 mm

Numeracja: L 53 625995, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy, herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w poddruku i fabryka w tle, z prawej dwie dziewczynki z kwiatami, druk ciemnobrązowy, poddruk żółty i czerwono-niebieski

Strona odwrotna: widok na Zaporę Orawską, druk ciemnobrązowy, poddruk żółty

Technika: wklęsłodruk, offset

Autor: Mária Medvecká, Ladislav Jirka, Bedřich Fojtáček

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy wpisane w kształt liścia

Sygnatura: MD 1062 N

Položka ve světovém katalogu: P 88b

Datum emise: 1960

V oběhu: 01.12.1961 – 31.06.1988

Rozměry: 65 x 133 mm

Číslování: L 53 625995, červené

Líc: vlevo nápisy, státní znak Československé socialistické republiky v podtisku a továrna v pozadí, vpravo dvě dívky s květinami, tmavohnědý tisk, žlutý a červenomodrý podtisk

Rub: pohled na Oravskou přehradu, tmavohnědý tisk, žlutý podtisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: Mária Medvecká, Ladislav Jirka, Bedřich Fojtáček

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy vepsané do tvaru listu

Inventární číslo: MD 1062 N

banknot 100 Kčs (1961)

bankovka 100 Kčs (1961)

Pozycja w katalogu światowym: P 91e

Data emisji: 1961 r.

W obiegu: 01.12.1962 (I wydanie), 01.03.1990 (II wydanie) do 07.02.1993

Wymiary: 80 x 164 mm

Numeracja: P 70 556202, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i barwny symbol atomu w poddruku oraz zakłady przemysłowe, z prawej przedstawienie chłopski i robotnika, druk ciemnozielony, poddruk czerwony, niebieski i żółty

Strona odwrotna: widok na Most Karola i Hradczany w Pradze, z prawej herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej i nominał, druk ciemnozielony, poddruk żółty

Technika: wkłęsłodruk, offset

Autor: František Heřman, ryt Jindra Schmidt, Jan Mráček, Ladislav Jirka

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy wpisane w kształt liścia

Sygnatura: MD 1067 N

Položka ve světovém katalogu: P 91e

Datum emise: 1961

V oběhu: 01.12.1962 (1. vydání), 01.03.1990 (2. vydání) do 07.02.1993

Rozměry: 80 x 164 mm

Číslování: P 70 556202, červené

Líc: vlevo nápisy a barevný symbol atomu v podtisku a průmyslové závody, vpravo vyobrazení selky a dělníka, tmavozelený tisk, červený, modrý a žlutý podtisk

Rub: pohled na Hradčany a Karlovův most v Praze, vpravo státní znak Československé socialistické republiky a nominální hodnota, tmavozelený tisk, žlutý podtisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: František Heřman, ryt Jindra Schmidt, Jan Mráček, Ladislav Jirka

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy vepsané do tvaru listu

Inventární číslo: MD 1067 N

banknot 50 Kčs (1964)

bankovka 50 Kčs (1964)

Pozycja w katalogu światowym: P 90a

Data emisji: 1964 r.

W obiegu: 01.04.1965 - 30.06.1991

Wymiary: 74 x 150 mm

Numeracja: K 20 616067, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej oraz szczyty górskie, z prawej przedstawienie braterstwa broni - żołnierza sowieckiego i czeskiego partyzanta, druk czerwono-brązowy, poddruk żółty

Strona odwrotna: zakłady petrochemiczne Slovnaft w Bratysławie, kolorystyka jak na stronie przedniej

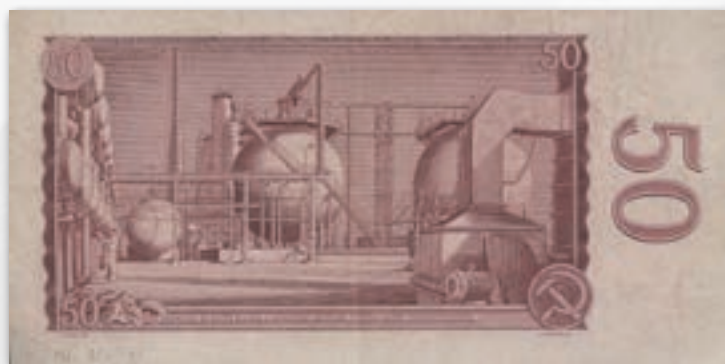
Technika: wklęsłodruk

Autor: Václav Faila, ryt Jan Mráček, Ladislav Jirka

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy wpisane w kształt liścia

Sygnatura: MD 1069 N

Položka ve světovém katalogu: P 90a

Datum emise: 1964

V oběhu: 01.04.1965 - 30.06.1991

Rozměry: 74 x 150 mm

Číslování: K 20 616067, červené

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky a horské štíty, vpravo vyobrazení bratrstva zbraní - sovětského vojáka a českého partyzána, červenohnědý tisk, žlutý podtisk

Rub: petrochemické závody Slovnaft v Bratislavě, barvy jako na lícu

Technika: hluhotisk

Autor: Václav Fiala, ryt Jan Mráček, Ladislav Jirka

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy vepsané do tvaru listu

Inventární číslo: MD 1069 N

banknot 20 Kčs (1970)

bankovka 20 Kčs (1970)

Pozycja w katalogu światowym: P 92

Data emisji: 1970 r.

W obiegu: 01.04.1971 - 30.06.1991

Wymiary: 58 x 132 mm

Numeracja: L 22 161490, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i wielobarwny poddruk z herbem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, z prawej głowa Jana Žižki według rzeźby z herbu miasta Tabor z ok. 1515 r. autorstwa Wendela Roskopffa, druk niebieski, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: z lewej na wielobarwnym poddruku nominat słownie, z prawej „Žižka na czele wojsk” - iluminacja z Kodeksu Janského, druk granatowo-niebieski, poddruk barwny

Technika: wkłěstodruk, letterset

Autor: Karel Hruška, ryt Jan Mráček, Miloš Ondráček

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1071 N

Položka ve světovém katalogu: P 92

Datum emise: 1970

V oběhu: 01.04.1971 - 30.06.1991

Rozměry: 58 x 132 mm

Číslování: L 22 161490, červené

Líc: vlevo nápisy a vícebarevný podtisk se státním znakem Československé socialistické republiky, vpravo hlava Jana Žižky podle plastiky z erbu města Tábora asi z r. 1515 od Wendela Roskopffa, modrý tisk, vícebarevný podtisk

Rub: vlevo na vícebarevném podtisku slovní nominální hodnota, vpravo „Žižka v čele vojsk” - iluminace z Janského kodexu, tmavomodro-modrý tisk, barevný podtisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Karel Hruška, ryt Jan Mráček, Miloš Ondráček

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1071 N

banknot 500 Kčs (1973)

bankovka 500 Kčs (1973)

Pozycja w katalogu światowym: P 93

Data emisji: 1973 r.

W obiegu: 01.11.1973 - 07.02.1993

Wymiary: 67 x 152 mm

Numeracja: W22 228397, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i wielobarwny poddruk z herbem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, z prawej dwaj żołnierze ze słowackiego powstania narodowego z bronią, druk ciemnobrązowy, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: widok na wzgórze z zamkiem Devín na Słowacji, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wklęsłodruk, letterset

Autor: Jaroslav Lukavský, ryt Ladislav Jirka, Miloš Ondráček

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1072 N

Položka ve světovém katalogu: P 93

Datum emise: 1973

V oběhu: 01.11.1973 - 07.02.1993

Rozměry: 67 x 152 mm

Číslování: W22 228397, červené

Líc: vlevo nápisy a vícebarevný podtisk se státním znakem Československé socialistické republiky, vpravo dva vojáci ze Slovenského národného povstání se zbraní, tmavohnědý tisk, vícebarevný podtisk

Rub: pohled na kopec s hradem Děvín na Slovensku, barvy jako na lícu

Technika: hlbótisk, letterset

Autor: Jaroslav Lukavský, ryt Ladislav Jirka, Miloš Ondráček

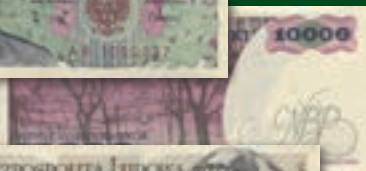
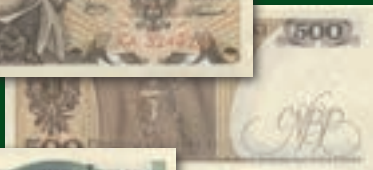
Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1072 N

W tym czasie w Polsce... emisja „Wielcy Polacy” (1974-1995)

V té době v Polsku... emise „Velcí Poláci” (1974-1995)

Na początku lat 70. XX w. władze postanowiły wycofać z obiegu przestarzałe banknoty z czasów B. Bieruta. Na nowych widnieć miały wizerunki bohaterów narodowych. Za projekt serii nazwanej „Wielcy Polacy” odpowiadać miał znakomity artysta-grafik – Andrzej Heidrich. Zaprojektował on finalnie, w ramach tej serii, 18 nominatów w latach 1974-1995. Ostatni banknot – 5 mln z Józefem Piłsudskim, nie został wówczas wprowadzony do obiegu. Projekt ten wykorzystano w 2014 roku na banknocie kolekcjonerskim, który jest pierwszym polskim banknotem wydrukowanym na podłożu polimerowym. Zaprojektowana przez Heidricha seria wyszła z obiegu wraz z przeprowadzoną w połowie lat 90. denominacją.

Začátkem sedmdesátých let 20. století se vláda rozhodla stáhnout z oběhu zastaralé bankovky z Bierutových dob. Na nových bankovkách jsou podobizny národních hrdinů. Za návrh série pojmenované „Velcí Poláci” měl být zodpovědný vynikající umělec-grafik – Andrzej Heidrich. Nakonec v rámci této série navrhl 18 nominálních hodnot v letech 1974-1995. Poslední bankovka s nominálem 5 mil. s Józefem Piłsudským se tehdy do oběhu nedostala. Tento návrh byl použit v roce 2014 na sběratelské bankovce, která je první polskou bankovou vytištěnou na polymerním substrátu. Série navržená Heidrichem byla stažena z oběhu společně s denominací provedenou v polovině devadesátých let.

banknot 1000 Kčs (1985)

bankovka 1000 Kčs (1985)

Pozycja w katalogu światowym: P 98

Data emisji: 1985 r.

W obiegu: 01.10.1985 – 07.02.1993

Wymiary: 67 x 157 mm

Numeracja: C 64 683398, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w otoczeniu konwalii, z prawej wizerunek Bedřicha Smetany, druk niebieski, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: widok na Wyszehrad w Pradze, druk niebieski, wielobarwne gilosze

Technika: wklęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1073 N

Položka ve světovém katalogu: P 98

Datum emise: 1985

V oběhu: 01.10.1985 – 07.02.1993

Rozměry: 67 x 157 mm

Číslování: C 64 683398, červené

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky obklopený konvalinkami, vpravo podobizna Bedřicha Smetany, modrý tisk, vícebarevný podtisk

Rub: pohled na pražský Vyšehrad, modrý tisk, vícebarevné giloše

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1073 N

banknot 10 Kčs (1986)

bankovka 10 Kčs (1986)

Pozycja w katalogu światowym: P 94

Data emisji: 1986 r.

W obiegu: 01.07.1986 - 31.07.1993

Wymiary: 67 x 132 mm

Numeracja: P18 087880, niebieska

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej na promienistym, barwnym poddruku, z prawej wizerunek Pavla Országa Hviezdoslava, druk brązowo-pomarańczowy, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: widok Krainy Orawskiej z górą Wielki Choč, z prawej nominał dekorowany motywem poziomek, druk brązowo-czerwony oraz wielobarwny

Technika: wkłęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Václav Fajt, Bohumil Šneider

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1074 N

Položka ve světovém katalogu: P 94

Datum emise: 1986

V oběhu: 01.07.1986 - 31.07.1993

Rozměry: 67 x 132 mm

Číslování: P18 087880, modré

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky na zářivém barevném podtisku, vpravo podobizna Pavla Országa Hviezdoslava, hnědo-oranžový tisk, vícebarevný podtisk

Rub: pohled na Oravu s horou Velký Choč, vpravo nominální hodnota zdobená motivem lesních jahod, hnědočervený a vícebarevný tisk

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Václav Fajt, Bohumil Šneider

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1074 N

banknot 50 Kčs (1987)

bankovka 50 Kčs (1987)

Pozycja w katalogu światowym: P 96a

Data emisji: 1987 r.

W obiegu: 01.10.1987 - 31.07.1993

Wymiary: 67 x 142 mm

Numeracja: F 17 115244, niebieska

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej oraz lecący orzeł, z prawej wizerunek Ludovíta Štúra, druk czerwono-brązowo-niebieski, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: widok na Bratysławę z zamkiem i mostem, z prawej nominał dekorowany motywem kiści winogron, druk wielobarwny

Technika: wklęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Václav Fajt, Ladislav Škarban

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1075 N

Položka ve světovém katalogu: P 96a

Datum emise: 1987

V oběhu: 01.10.1987 - 31.07.1993

Rozměry: 67 x 142 mm

Číslování: F 17 115244, modré

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky a střemhlav letící orel, vpravo podobizna Ludovíta Štúra, červeno-hnědo-modrý tisk, vícebarevný podtisk

Rub: pohled na Bratislavu s hradem a mostem, vpravo nominální hodnota zdobená motivem hroznového vína, vícebarevný tisk

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Václav Fajt, Ladislav Škarban

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1075 N

banknot 20 Kčs (1988)

bankovka 20 Kčs (1988)

Pozycja w katalogu światowym: P 95

Data emisji: 1988 r.

W obiegu: 01.10.1988 – 31.07.1993

Wymiary: 67 x 137 mm

Numeracja: E 11 010535, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy na tle otwartej księgi i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, z prawej wizerunek Jana Ámosa Komenského, druk niebieski, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: alegoryczne drzewo edukacji na tle tęczy i dwie postaci, z prawej nominał dekorowany motywem kwiatów rumianku, druk barwny

Technika: wkłęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1076 N

Položka ve světovém katalogu: P 95

Datum emise: 1988

V oběhu: 01.10.1988 – 31.07.1993

Rozměry: 67 x 137 mm

Číslování: E 11 010535, červené

Líc: vlevo nápisy na pozadí otevřené knihy a státní znak Československé socialistické republiky, vpravo podobizna Jana Ámosa Komenského, modrý tisk, vícebarevný podtisk

Rub: alegorický strom vzdělanosti na pozadí duhy a dvě postavy, vpravo nominální hodnota zdobená motivem květů heřmánku, barevný tisk

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1076 N

banknot 100 Kčs (1989)

bankovka 100 Kčs (1989)

Pozycja w katalogu światowym: P 97

Data emisji: 1989 r.

W obiegu: 01.10.1989 - 31.12.1990

Wymiary: 67 x 147 mm

Numeracja: A 19 567950, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, z prawej wizerunek Klementa Gottwalda, druk zielony, poddruk wielobarwny

Strona odwrotna: widok na Hradczany w Pradze i wieże bramne na Małej Stranie, z prawej nominał dekorowany motywem kwitnących róż, druk zielony, poddruk wielobarwny

Technika: wklęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1077 N

Položka ve světovém katalogu: P 97

Datum emise: 1989

V oběhu: 01.10.1989 - 31.12.1990

Rozměry: 67 x 147 mm

Číslování: A 19 567950, červené

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky, vpravo podobizna Klementa Gottwalda, zelený tisk, vícebarevný podtisk

Rub: pohled na pražské Hradčany a mostecké věže na Malé Straně, vpravo nominální hodnota zdobená motivem kvetoucích růží, zelený tisk, vícebarevný podtisk

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1077 N

Po „aksamitnym rozwodzie” w 1993 roku

Po „sametovém rozvodu” v roce 1993

Wraz z upadkiem komunizmu nadeszły zmiany – postępowało stopniowe rozchodzenie się dróg narodów czeskiego i słowackiego. Zakończyło się ono tzw. „aksamitnym rozwdem”, czyli podziałem wspólnego państwa, co miało miejsce 1 stycznia 1993 roku. W obydwu krajach obowiązującą walutą od 8 lutego 1993 były nowe korony – w Czechach czeskie, zaś na Słowacji słowackie (początkowo znaczkowano stare czechosłowackie banknoty). Czesi w dalszym ciągu posługują się koronami, na Słowacji od 2009 roku walutą jest euro.

Wzory banknotów wprowadzonych w 1993 roku stosowane są u naszych czeskich sąsiadów do dziś, z niewielkimi zmianami, głównie w sferze udoskonalenia ich zabezpieczeń. Zostały zaprojektowane przez Oldřicha Kulhána. Motywem przewodnim na stronie przedniej są bohaterowie narodowi – władcy, mężowie stanu, ludzie kultury. Na stronach odwrotnych widnieje symbolika związana z bohaterami przedstawięń ze stron przednich. Wśród postaci na współczesnych czeskich banknotach pojawiły się trzy kobiety – św. Agnieszka Czeska (na banknocie 50 Kč zastąpionym później monetą), pisarka Božena Němcová na 500 Kč, zaś na nominale 2000 Kč widnieje śpiewaczka Ema Destinová. Obecnie w obiegu są banknoty o nominatach: 100 Kč, 200 Kč, 500 Kč, 1000 Kč, 2000 Kč i 5000 Kč.

Společně s pádem komunizmu přišly změny – cesty českého a slovenského národa se postupně rozešly. Bylo to ukončeno tzv. „sametovým rozwdem” neboli rozdělením společného státu, ke kterému došlo 1. ledna 1993. V obou zemích byla platnou měnou od 8. února 1993 nová koruna – v České republice česká koruna a na Slovensku slovenská koruna (zprvu se kolkovaly staré československé bankovky). Češi stále používají koruny, na Slovensku je měnou od roku 2009 euro.

Vzory bankovek uvedených do oběhu v roce 1993 využívají naši čeští sousedé s drobnými změnami dodnes, především v oblasti zlepšování jejich ochranných prvků. Navrhl je Oldřich Kulhánek. Leitmotivem na lící straně jsou národní hrdinové – panovníci, státníci, osobnosti kultury. Na rubové straně je vyobrazena symbolika spojená s hrdiny vyobrazenými na lícové straně. Mezi postavami na současných českých bankovkách se objevily tři ženy – sv. Anežka Česká (na bankovce 50 Kč později nahrazené mincí), spisovatelka Božena Němcová na bankovce 500 Kč, zase na nominální hodnotě 2000 Kč je portrét zpěvačky Emy Destinové. V současnosti jsou v oběhu bankovky s nominální hodnotou: 100 Kč, 200 Kč, 500 Kč, 1000 Kč, 2000 Kč a 5000 Kč.

W tym czasie w Polsce... okres przemian

V té době v Polsku... období změn

Proces przekształcania Polski z kraju komunistycznego w demokratyczny rozpoczął się w 1989 r. Po zmianie ustrojowej przedłużały się prace nad wprowadzeniem nowej serii banknotów. W wyniku wciąż nieustabilizowanej inflacji, kontynuowano w latach 90. emitowanie walorów z serii „Wielcy Polacy” projektu Heidricha, wprowadzając coraz to wyższe nominały.

Mimo zmiany nazwy państwa z Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na Rzeczpospolitą Polską, która nastąpiła 29 grudnia 1989 r., banknot o nominale 100 000 zł z datą 1 lutego 1990 r., wyemitowany już po uchwaleniu zmian w konstytucji, miał dawną nazwę państwa oraz orła bez korony. Kolejny banknot – o wartości 500 000 zł z datą 20 kwietnia 1990 r. miał już nową nazwę państwa i kompletnie godło, jednak wydrukowano go na papierze powstałym w okresie PRL, zabezpieczonym znakiem wodnym w postaci orła bez korony. W 1991 r. pojawił się jeszcze banknot o nominale 1 000 000 zł, a rok później 2 000 000 zł, wciąż drukowane na starym papierze. Nominały od 50 000 do 2 000 000 z nową nazwą państwa, orłem w koronie i zmodernizowanym znakiem wodnym (orzeł w koronie i litery RP) zostały wprowadzone do obiegu w 1994 r.

Proces přeměny Polska z komunistické země na demokratickou začal v roce 1989. Po změně politického systému se protahovaly práce na zavedení nové série bankovek. V následku stále nestabilní inflace pokračovala v devadesátých letech emise bankovek série „Velcí Poláci”, kterou navrhl Heidrich, se zaváděním stále vyšších nominálních hodnot.

Přestože se změnil název státu z Polská lidová republika na Polská republika 29. prosince 1989, měla bankovka s nominální hodnotou 100 000 zł a datem 1. února 1990 vydaná po přijetí ústavních změn dřívější název státu a orla bez koruny. Další bankovka s nominální hodnotou 500 000 zł a datem 20. dubna 1990 měla již nový název státu a úplný státní znak, byla však vytištěna na papíru vyrobeném v období PLR, chráněném vodoznakem v podobě orla bez koruny. V roce 1991 se objevila další bankovka s nominální hodnotou 1 000 000 zł a o rok později 2 000 000 zł, stále tištěné na starém papíru. Nominální hodnoty od 50 000 do 2 000 000 s novým názvem státu, orlem v koruně a modernizovaným vodoznakem (orel v koruně a písmena RP) byly uvedeny do oběhu v roce 1994.

banknot 100 Kč/Kčs (1961/1993), II wydanie

bankovka 100 Kč/Kčs (1961/1993), 2. vydání

Pozycja w katalogu światowym: P 11

Data emisji: 1961/1993 r.

W obiegu: 08.02.1993 - 31.08.1993, wymiana do 31.05.1994

Wymiary: 80 x 164 mm, znaczek 21 x 25 mm

Numeracja: M08 174665, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i barwny symbol atomu w poddruku oraz zakłady przemysłowe, z prawej przedstawienie chłopki i robotnika, druk ciemnozielony, poddruk czerwony, niebieski i żółty; w lewym górnym rogu znaczek z nominattem, druk ciemnozielony, poddruk czerwony

Strona odwrotna: widok na Most Karola i Hradczany w Pradze, z prawej herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej i nominat, druk ciemnozielony, poddruk żółty

Technika: wkłęsłodruk, offset

Autor: František Heřman, ryt Jindra Schmidt, Jan Mráček, Ladislav Jirka

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1078 N

Položka ve světovém katalogu: P 11

Datum emise: 1961/1993

V oběhu: 08.02.1993 - 31.08.1993, výměna do 31.05.1994

Rozměry: 80 x 164 mm, kolek 21 x 25 mm

Číslování: M08 174665, červené

Líc: vlevo nápisy a barevný symbol atomu v podtisku a průmyslové závody, vpravo vyobrazení selky a dělníka, tmavozelený tisk, červený, modrý a žlutý podtisk; v levém horním rohu kolek s nominální hodnotou, tmavozelený tisk, červený podtisk

Rub: pohled na Hradčany a Karlův most v Praze, vpravo státní znak Československé socialistické republiky a nominální hodnota, tmavozelený tisk, žlutý podtisk

Technika: hlubotisk, ofset

Autor: František Heřman, ryt Jindra Schmidt, Jan Mráček, Ladislav Jirka

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1078 N

banknot 500 Kč/Kčs (1973/1993)

bankovka 500 Kč/Kčs (1973/1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 2b

Data emisji: 1973/1993 r.

W obiegu: 08.02.1993 – 31.08.1993, wymiana do 31.05.1994

Wymiary: 67 x 152 mm, znaczek 21 x 25 mm

Numeracja: W23 299451, czerwona

Strona przednia: z lewej napisy i wielobarwny poddruk z herbem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, z prawej żołnierze ze słowackiego powstania narodowego z bronią, druk ciemnobrązowy, poddruk wielobarwny; w lewym górnym rogu znaczek z nominatem, druk ciemnozielony, poddruk szary

Strona odwrotna: widok na wzgórze z zamkiem Devín na Słowacji, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wkłęsłodruk, letterset

Autor: Jaroslav Lukavský, ryt Ladislav Jirka, Miloš Ondráček

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1079 N

Položka ve světovém katalogu: P 2b

Datum emise: 1973/1993

V oběhu: 08.02.1993 – 31.08.1993, výměna do 31.05.1994

Rozměry: 67 x 152 mm, kolek 21 x 25 mm

Číslování: W23 299451, červené

Líc: vlevo nápisy a vícebarevný podtisk se státním znakem Československé socialistické republiky, vpravo vojáci ze Slovenského národného povstání se zbraní, tmavohnědý tisk, vícebarevný podtisk; v levém horním rohu kolek s nominální hodnotou, tmavozelený tisk, šedý podtisk

Rub: pohled na kopec s hradem Děvín na Slovensku, barvy jako na lícu

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Jaroslav Lukavský, ryt Ladislav Jirka, Miloš Ondráček

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1079 N

banknot 1000 Kč/Kčs (1985/1993)

bankovka 1000 Kč/Kčs (1985/1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 3a

Data emisji: 1985/1993 r.

W obiegu: 08.02.1993 – 31.08.1993, wymiana do 31.05.1994

Wymiary: 67 x 157 mm, znaczek 21 x 25 mm

Numeracja: C 81 895541, czerwona,

Strona przednia: z lewej napisy i herb Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w otoczeniu konwalii, z prawej wizerunek Bedřicha Smetany, druk niebieski, poddruk wielobarwny; w lewym górnym rogu znaczek z nominalem, druk ciemnozielony, poddruk jasnopomarańczowy

Strona odwrotna: widok na Wyszehrad w Pradze, druk niebieski, wielobarwne giloty

Technika: wklęsłodruk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: bieżący, gwiazdy i liście

Sygnatura: MD 1080 N

Položka ve světovém katalogu: P 3a

Datum emise: 1985/1993

V oběhu: 08.02.1993 – 31.08.1993, výměna do 31.05.1994

Rozměry: 67 x 157 mm, kolek 21 x 25 mm

Číslování: C 81 895541, červené,

Líc: vlevo nápisy a státní znak Československé socialistické republiky obklopený konvalinkami, vpravo podobizna Bedřicha Smetany, modrý tisk, vícebarevný podtisk; v levém horním rohu kolek s nominální hodnotou, tmavozelený tisk, světle oranžový podtisk

Rub: pohled na pražský Vyšehrad, modrý tisk, vícebarevné giloty

Technika: hlubotisk (intaglio), letterset

Autor: Albín Brunovský, ryt Miloš Ondráček, Bohumil Šneider

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: průběžný, hvězdy a listy

Inventární číslo: MD 1080 N

W tym czasie w Polsce... denominacja i nowy złoty

V té době v Polsku... měnová reforma a nový zlotý

Denominacja złotego nastąpiła 1 stycznia 1995 r. W jej wyniku wprowadzono nowego złotego (PLN) o wartości 10 000 starych złotych. Pojawiło się wówczas 5 walorów o nominałach 10, 20, 50, 100 i 200 zł z serii „Władcy polscy” także zaprojektowanej przez Heidricha. W 1995 i 1996 r. w obiegu były jednocześnie banknoty stare i nowe, łącznie 18 papierowych numizmatów: 13 starych (banknoty 10, 20, 50 i 200 000 wycofano wcześniej) i 5 nowych. Banknoty serii „Wielcy Polacy” pozostały w obiegu do końca 1996 roku. Dlatego przez ten czas ceny towarów i usług były wyrażane według starego i nowego systemu.

W 2014 roku wprowadzono banknoty serii „Władcy polscy” z datą 5 stycznia 2012 ze zmodernizowanymi zabezpieczeniami oraz sygnaturami projektanta i rytowników. Zaś w 2017 roku wyemitowano banknot 500 złotych, który uzupełnił tę serię.

Zlotý byl denominován 1. ledna 1995. Ve výsledku byl zaveden nový zlotý (PLN) v hodnotě 10 000 starých zlotých. V té době bylo vydáno 5 bankovek s nominální hodnotou 10, 20, 50, 100 a 200 zł ze série „Polští panovníci”, kterou také navrhl Heidrich. V letech 1995 a 1996 byly v oběhu jak staré, tak i nové bankovky, celkem 18 papírových numizmatů: 13 starých (bankovky 10, 20, 50 a 200 000 byly staženy dříve) a 5 nových. Bankovky série „Velcí Poláci” zůstaly v oběhu až do konce roku 1996. Proto se v této době ceny zboží a služeb vyjadřovaly podle starého a nového systému.

V roce 2014 byly emitovány bankovky série „Polští panovníci” s datem 5. ledna 2012 s moderními ochrannými prvky a podpisy návrháře a rytců. A v roce 2017 byla vydána bankovka 500 zlotých, která tuto sérii doplnila.

banknot 50 Kč (1993)

bankovka 50 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 4a

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 06.10.1993 – 31.01.2007

Wymiary: 64 x 134 mm

Numeracja: A07 218492, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle fragmentu rozety z motywem promienistego serca, z prawej wizerunek św. Agnieszki Czeskiej, druk różowo-fioletowy, poddruk szary

Strona odwrotna: gotycki inicjał „A” na tle sklepienia kościoła św. Salwatora w klasztorze św. Agnieszki w Pradze i wielki herb Republiki Czeskiej, druk czerwono-brązowy, poddruk błękitno-szaro-czerwony

Technika: wkładodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Drukarnia: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Znak wodny: umiejscowiony, głowa św. Agnieszki Czeskiej z profilu

Sygnatura: MD 1081 N

Položka ve světovém katalogu: P 4a

Datum emise: 1993

V oběhu: 06.10.1993 – 31.01.2007

Rozměry: 64 x 134 mm

Číslování: A07 218492, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí fragmentu růžice se zářivým motivem srdce, vpravo podobizna sv. Anežky České, růžovo-fialový tisk, šedý podtisk

Rub: gotická iniciála „A” na pozadí klenby kostela sv. Salvátora v klášteře sv. Anežky v Praze a velký státní znak České republiky, červenohnědý tisk, světlemodro-šedo-červený podtisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Tiskárna: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Vodoznak: lokalizován, hlava sv. Anežky České z profilu

Inventární číslo: MD 1081 N

banknot 100 Kč (1993)

bankovka 100 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 5a

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 30.06.1993 – 31.01.2007

Wymiary: 69 x 140 mm

Numeracja: A33 876774, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle fragmentu sklepienia gotyckiego z ozdobnym zwornikiem, z prawej wizerunek władcy Karola IV, druk zielony, poddruk fioletowo-pomarańczowy

Strona odwrotna: pieczęć Uniwersytetu Karola w Pradze w otoczeniu rozet i maswerków gotyckich oraz wielkiego herbu Republiki Czeskiej, druk zielono-fioletowy

Technika: wklęsłodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Drukarnia: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Karola IV

Sygnatura: MD 1082 N

Položka ve světovém katalogu: P 5a

Datum emise: 1993

V oběhu: 30.06.1993 – 31.01.2007

Rozměry: 69 x 140 mm

Číslování: A33 876774, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí fragmentu gotické klenby s ozdobným svorníkem, vpravo podobizna panovníka Karla IV., zelený tisk, fialovo-oranžový podtisk

Rub: pečeť Univerzity Karlovy v Praze obklopená růžicemi a gotickými kružbami a velký státní znak České republiky, zeleno-fialový tisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Tiskárna: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Vodoznak: lokalizován, hlava Karla IV.

Inventární číslo: MD 1082 N

banknot 200 Kč (1993)

bankovka 200 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 6a

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 08.02.1993 - 31.01.2007

Wymiary: 69 x 146 mm

Numeracja: A37 251223, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle planu twierdzy bastionowej, z prawej wizerunek Jana Ámosa Komenského, druk pomarańczowy, poddruk brązowy i ciemnozielony

Strona odwrotna: dłoń dorosłego i dziecka, w tle kwiecista rozeta i księga, z prawej wielki herb Republiki Czeskiej, druk pomarańczowo-brązowo-zielony

Technika: wkłěstodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Jana Ámosa Komenského

Sygnatura: MD 1083 N

Položka ve světovém katalogu: P 6a

Datum emise: 1993

V oběhu: 08.02.1993 - 31.01.2007

Rozměry: 69 x 146 mm

Číslování: A37 251223, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí půdorysu bastionové pevnosti, vpravo podobizna Jana Ámose Komenského, oranžový tisk, hnědý a tmavozelený podtisk

Rub: ruka dospělého a dítěte, v pozadí květinová růžice a kniha, vpravo velký státní znak České republiky, oranžovo-hnědo-zelený tisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Jana Ámose Komenského

Inventární číslo: MD 1083 N

banknot 500 Kč (1993)

bankovka 500 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 7a

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 21.07.1993 - 31.01.2007

Wymiary: 69 x 152 mm

Numeracja: A50 085556, czarna, na stronie odwrotnej

Strona przednia: z lewej napisy na tle kwiatu, z prawej wizerunek Boženy Němcovej, druk brązowy, poddruk czerwony i brązowo-oliwkowy

Strona odwrotna: głowa kobiety otoczona kwiatami i cierniami, z prawej wielki herb Republiki Czeskiej, druk brązowy i zielono-oliwkowy

Technika: wklęsłodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Václav Fajt

Drukarnia: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Boženy Němcovej

Sygnatura: MD 1085 N

Položka ve světovém katalogu: P 7a

Datum emise: 1993

V oběhu: 21.07.1993 - 31.01.2007

Rozměry: 69 x 152 mm

Číslování: A50 085556, černé, na rubu

Líc: vlevo nápisy na pozadí květiny, vpravo podobizna Boženy Němcové, hnědý tisk, červený a hnědo-olivový podtisk

Rub: hlava ženy obklopená květinami a trny, vpravo velký státní znak České republiky, hnědý a zeleno-olivový tisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Václav Fajt

Tiskárna: Thomas de La Rue & Company Ltd.

Vodoznak: lokalizován, hlava Boženy Němcové

Inventární číslo: MD 1085 N

banknot 1000 Kč (1993)

bankovka 1000 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 8a

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 12.05.1993 - 30.06.2001

Wymiary: 74 x 158 mm

Numeracja: B19 214993, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle drzewa i otwartej księgi, z prawej wizerunek Františka Palackiego, druk ciemnofioletowy i niebieskofioletowy, poddruk niebieskoszary i ochrowy

Strona odwrotna: orzeł i fragment architektury - zamek w Kromierzyżu, z prawej wielki herb Republiki Czeskiej, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wkłęsłodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Václav Fajt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Františka Palackiego

Wizerunek udostępniony przez Narodowy Bank Czeski.

Položka ve světovém katalogu: P 8a

Datum emise: 1993

V oběhu: 12.05.1993 - 30.06.2001

Rozměry: 74 x 158 mm

Číslování: B19 214993, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí stromu a otevřené knihy, vpravo podobizna Františka Palackého, tmavo-fialový a modro-fialový tisk, modrošedý a okrový podtisk

Rub: orlel a fragment architektury - zámek Kroměříž, vpravo velký státní znak České republiky, barvy jako na lícu

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Václav Fajt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Františka Palackého

Reprodukce poskytlá Česká národní banka.

banknot 5000 Kč (1993)

bankovka 5000 Kč (1993)

Pozycja w katalogu światowym: P 9

Data emisji: 1993 r.

W obiegu: 15.12.1993 – 30.06.2001

Wymiary: 74 x 170 mm

Numeracja: A08 554030, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle wieńca z liści biało-czerwonej wstęgi, z prawej wizerunek Tomaša Garrigue Masaryka, druk szary, niebieskoszary i czarnoszary, poddruk różowo-szary

Strona odwrotna: fragmenty najważniejszych praskich budowli z epoki gotyku i baroku i dwie tarcze herbowe, z prawej wielki herb Republiki Czeskiej, kolorystyka jak na stronie przedniej

Technika: wklęsłodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Tomaša Garrigue Masaryka

Wizerunek udostępniony przez Narodowy Bank Czeski.

Položka ve světovém katalogu: P 9

Datum emise: 1993

V oběhu: 15.12.1993 – 30.06.2001

Rozměry: 74 x 170 mm

Číslování: A08 554030, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí věnce z listů bíločervené stuhy, vpravo podobizna Tomáše Garrigue Masaryka, šedý, modrošedý a černošedý tisk, růžovo-šedý podtisk

Rub: fragmenty nejvýznamnějších pražských staveb z období gotiky a baroka a dva erbovní štíty, vpravo velký státní znak České republiky, barvy jako na lícu

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Tomáše Garrigue Masaryka
Reprodukce poskytlá Česká národní banka.

banknot 20 Kč (1994)

bankovka 20 Kč (1994)

Pozycja w katalogu światowym: P 10a

Data emisji: 1994 r.

W obiegu: 20.04.1994 - 31.08.2008

Wymiary: 64 x 128 mm

Numeracja: A18 222982, czarna

Strona przednia: z lewej napisy na tle pieczęci, z prawej wizerunek Przemysła Ottokara I, druk w odcieniach niebieskiego, poddruk szary

Strona odwrotna: korona królewska, pieczęć ze Złotej Bulli Sycylijskiej i tarczy herbowej, z prawej wielki herb Republiki Czeskiej, druk niebiesko-szary

Technika: wkłěstodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Przemysła Otakara I

Sygnatura: MD 1086 N

Položka ve světovém katalogu: P 10a

Datum emise: 1994

V oběhu: 20.04.1994 - 31.08.2008

Rozměry: 64 x 128 mm

Číslování: A18 222982, černé

Líc: vlevo nápisy na pozadí pečeti, vpravo podobizna Přemysla Otakara I., tisk v odstínech modré, šedý podtisk

Rub: královská koruna, pečeť ze Zlaté buly sicilské a erbovní štítu, vpravo velký státní znak České republiky, modrošedý tisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček, Václav Fajt

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Přemysla Otakara I.

Inventární číslo: MD 1086 N

banknot 2000 Kč (1996)

bankovka 2000 Kč (1996)

Pozycja w katalogu światowym: P 16

Data emisji: 1996 r.

W obiegu: 01.10.1996 - 30.06.2022

Wymiary: 74 x 164 mm

Numeracja: A15 506524, czarna

Strona przednia: z lewej napisy i motywy liry na tle pióra i wieńca laurowego, z prawej wizerunek Emy Destinnovej, druk oliwkowozielony, poddruk liliowo-zielony

Strona odwrotna: symboliczna głowa Muzy w otoczeniu instrumentów, motywów roślinnych oraz litery D, na prawo wielki herb Republiki Czeskiej, z prawej w niezadrukowanym polu nominał i symbol liry, druk oliwkowozielony, ciemnozielony i fioletowy

Technika: wkłęsłodruk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Drukarnia: STC Praha

Znak wodny: umiejscowiony, głowa Emy Destinnovej

Sygnatura: MD 1092 N

Položka ve světovém katalogu: P 16

Datum emise: 1996

V oběhu: 01.10.1996 - 30.06.2022

Rozměry: 74 x 164 mm

Číslování: A15 506524, černé

Líc: vlevo nápisy a motiv liry na pozadí peříčka a vavřínového věnce, vpravo podobizna Emy Destinové, olivově-zelený tisk, lila-zelený podtisk

Rub: symbolická hlava Múzy obklopená nástroji, květinovými motivy a písmenem D, vpravo velký státní znak České republiky, z pravé strany v nepotištěném poli nominální hodnota a symbol liry, olivově-zelený, tmavozelený a fialový tisk

Technika: hlubotisk, letterset

Autor: Oldřich Kulhánek, ryt Miloš Ondráček

Tiskárna: STC Praha

Vodoznak: lokalizován, hlava Emy Destinové

Inventární číslo: MD 1092 N

W zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju znajduje się wiele kolekcji dokumentujących nie tylko dzieje papiernictwa, ale również świadczących o znaczeniu papieru dla rozwoju cywilizacji. Do tej grupy należą papierowe środki płatnicze.

Banknoty, bilety skarbowe czy pieniądze zastępcze, jako że ich nośnikiem jest papier, do zbiorów były przyjmowane już w pierwszych latach działalności placówki. Na początku ubiegłej dekady, w związku z decyzją o utworzeniu w Muzeum stałej ekspozycji prezentującej polskie banknoty, rozpoczęto systemową budowę kolekcji pieniędzy papierowych. Kolejnym krokiem było poszerzenie zbiorów o banknoty naszych najbliższych sąsiadów. W 2021 r. dzięki dotacjom NIMOZ i Samorządu Województwa Dolnośląskiego do Muzeum trafiły korony czeskosłowackie i czeskie.

Licząca obecnie ponad 1400 obiektów kolekcja papierowych numizmatów jest niezwykle cenna dla Muzeum. Historyczne banknoty pozwalają na realizację licznych programów wystawienniczych, edukacyjnych i naukowych, tworzonych we współpracy z Oddziałem Okręgowym we Wrocławiu Narodowego Banku Polskiego oraz Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych S.A. W ciągu ostatnich sześciu lat, oprócz stałej ekspozycji pt. „Polski pieniądz papierowy”, Muzeum zrealizowało siedem wystaw czasowych, konferencję naukową oraz wiele prelekcji i wykładów, w których banknoty odgrywały główną rolę. 2022 rok zaowocował najcenniejszym dla instytucji nabytkiem – Muzeum zakupiło niezwykle rzadki, 500-złotowy bilet skarbowy z insurekcji kościuszkowskiej, wyemitowany w nakładzie zaledwie 500 sztuk.

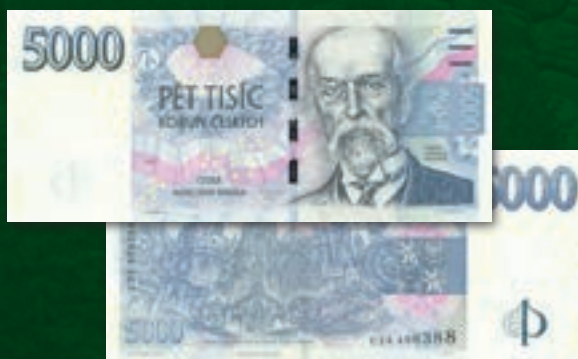
Ve sbírkách Muzea papírenství v Dusznikach-Zdroji se nachází mnoho kolekcí nejen dokumentujících historii výroby papíru, ale také potvrzujících význam papíru pro rozvoj civilizace. Do této skupiny jsou zahrnuty papírové platební prostředky.

Bankovky, pokladniční poukázky nebo náhradní platidla, protože jejich nosičem je papír, byly do sbírek zařazovány již v prvních letech činnosti instituce. Počátkem minulého desetiletí bylo v souvislosti s rozhodnutím o vytvoření v muzeu stálé expozice prezentující polské bankovky zahájeno systematické budování sbírky papírových peněz. Dalším krokem bylo rozšíření sbírky o bankovky našich nejbližších sousedů. V roce 2021 díky dotacím NIMOZ (Národního institutu muzejnictví a ochrany sbírek) a samosprávě Dolnoslezského vojvodství do muzea přibýly československé a české koruny.

Sbírka papírových numizmatů, která v současnosti čítá přes 1400 kusů, je pro muzeum mimořádně cenná. Historické bankovky umožňují realizaci četných výstavních, vzdělávacích a vědeckých programů, vytvořených ve spolupráci s Oblastní pobočkou Polské národní banky ve Wrocławu a tiskárnou Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. Během posledních šesti let muzeum kromě stálé expozice s názvem „Polské papírové peníze” uspořádalo sedm dočasných výstav, vědeckou konferenci a mnoho referátů a přednášek, ve kterých bankovky sehrávaly hlavní roli. Rok 2022 přinesl instituci nejcennější akvizici – muzeum zakoupilo mimořádně vzácnou pokladniční poukázku s nominální hodnotou 500 zlotých z Kościuszkova povstání, vydanou v nákladu pouhých 500 ks.

Zestawienie współczesnych banknotów czeskich i polskich

Srovnání nejnovějších polských a českých bankovek

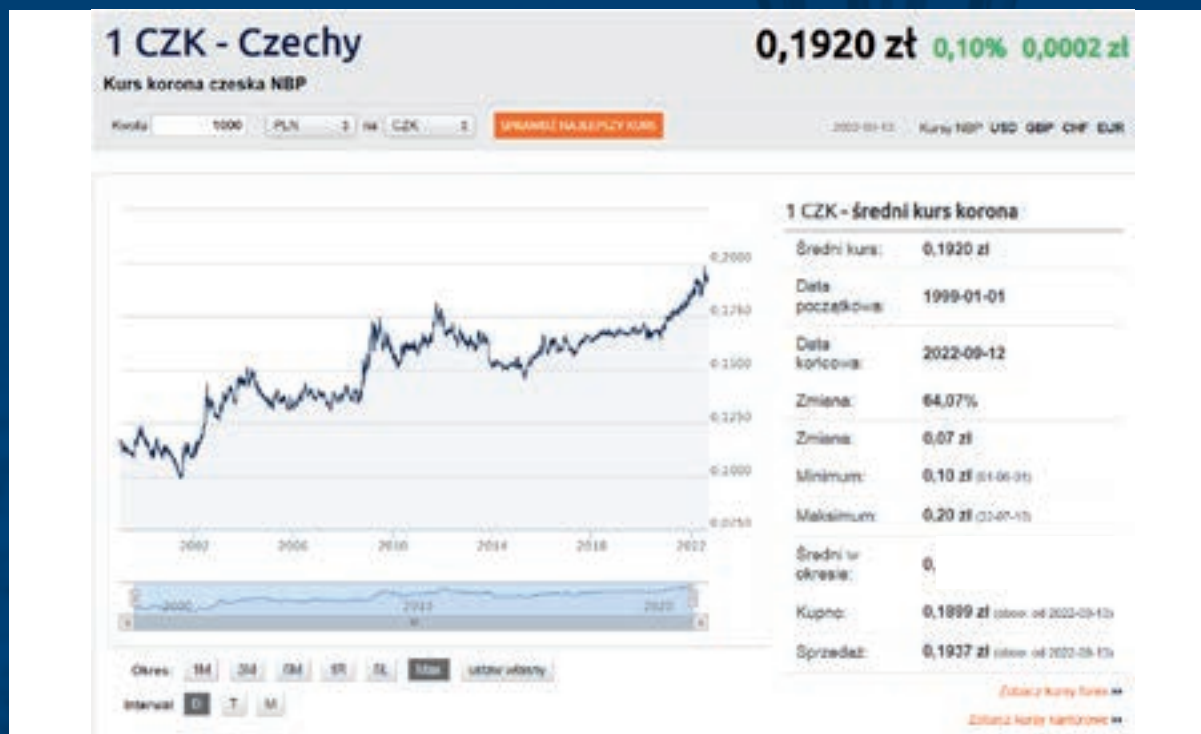
Zestawienie współczesnych banknotów czeskich i polskich

Srovnání nejnovějších polských a českých bankovek

Kurs korony czeskiej względem złotego

Kurz české koruny vůči zlotému

<https://www.bankier.pl/waluty/kursy-walut/nbp/CZK>

*Siedziba Czeskiego Banku Narodowego.
Sidlo České národní banky (ČNB).*

Odzyskanie niepodległości – 1918 rok Znovunabytí nezávislosti – rok 1918

- banknot 10 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 10 halerzy czechosłowackich bankovka 10 rakouskouherských korun, kolkovaná na 10 československých haléřů 7
- banknot 20 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 20 halerzy czechosłowackich bankovka 20 rakouskouherských korun, kolkovaná na 20 československých haléřů 8
- banknot 50 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 50 halerzy czechosłowackich bankovka 50 rakouskouherských korun, kolkovaná na 50 československých haléřů 9
- banknot 100 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 1 koronę czechosłowacką bankovka 100 rakouskouherských korun, kolkovaná na 1 československou korunu 10
- banknot 1000 koron austro-węgierskich, znaczkowany na 10 koron czechosłowackich bankovka 1000 rakouskouherských korun, kolkovaná na 10 československých korun 11

Okres międzywojenny (1919-1938) Meziválečné období (1919-1938)

- banknot (státovka) 1 korona (Kč) státovka 1 koruna (Kč) 15
- banknot (státovka) 5 koron (Kč) státovka 5 korun (Kč) 16
- banknot (státovka) 10 koron (Kč) státovka 10 korun (Kč) 17
- banknot (státovka) 50 koron (Kč) státovka 50 korun (Kč). 18

- banknot (státovka) 100 koron (Kč), fašerstwo z epoki státovka 100 korun (Kč), dobový padělek 19
- banknot (státovka) 100 koron (Kč) státovka 100 korun (Kč) 20
- banknot (státovka) 5000 koron (Kč) státovka 5000 korun (Kč) 21
- banknot (státovka) 5 koron (Kč) státovka korun (Kč) 22
- banknot (státovka) 50 koron (Kč) státovka 50 korun (Kč). 23
- banknot 20 koron (Kč) bankovka 20 korun (Kč) 25
- banknot 500 koron (Kč) bankovka 500 korun (Kč) 26
- banknot 50 koron (Kč) bankovka 50 korun (Kč) 27
- banknot 100 koron (Kč) bankovka 100 korun (Kč) 28
- banknot 1000 koron (Kč) bankovka 1000 korun (Kč). 29
- banknot 1000 koron (Kč) bankovka 1000 korun (Kč). 30

Banknoty Protektorátu Czech i Moraw (1939-1945) Bankovky Protektorátu Čechy a Morava (1939-1945)

- banknot (státovka) 1 korona (K) státovka 1 koruna (K) 33
- banknot (státovka) 5 koron (K) státovka 5 korun (K) 34
- banknot (státovka) 1 korona (K) státovka 1 koruna (K) 35
- banknot (státovka) 5 koron (K) státovka 5 korun (K) 36

- banknot (státovka) 100 koron (K) státovka 100 korun (K) 37
- banknot (státovka) 50 koron (K) státovka 50 korun (K) 38
- banknot 500 koron (K) bankovka 500 korun (K). 39
- banknot (státovka) 10 koron (K) státovka 10 korun (K). 40
- banknot 1000 koron (K) bankovka 1000 korun (K) 41
- banknot 20 koron (K) bankovka 20 korun (K). 42
- banknot 5000 koron (K) bankovka 5000 korun (K) 43
- banknot (státovka) 50 korona (K) státovka 50 korun (K) 44

Waluta getta Theresienstadt Měna ghetta Theresienstadt

- bon 1 Krone poukázka 1 Krone 47
- bon 2 Kronen poukázka 2 Kronen 48
- bon 5 Kronen poukázka 5 Kronen 49
- bon 10 Kronen poukázka 10 Kronen 50
- bon 20 Kronen poukázka 20 Kronen 51
- bon 50 Kronen poukázka 50 Kronen 52
- bon 100 Kronen poukázka 100 Kronen 53

Okres powojenny (1944-1989)		
Powálečné období (1944-1989)		
- bon (poukázka) 1 koruna (K)		
poukázka 1 koruna (K)	57	
- bon (poukázka) 5 korun (K)		
poukázka 5 korun (K)	58	
- bon (poukázka) 20 korun (K)		
poukázka 20 korun (K)	59	
- bon (poukázka) 100 korun (K)		
poukázka 100 korun (K)	60	
- bon (poukázka) 500 korun (K)		
poukázka 500 korun (K)	61	
- bon (poukázka) 1000 korun (K)		
poukázka 1000 korun (K)	62	
- banknot (státovka) 5 korun (Kčs)		
státovka 5 korun (Kčs)	64	
- banknot (státovka) 10 korun (Kčs)		
státovka 10 korun (Kčs)	65	
- banknot (státovka) 20 korun (Kčs)		
státovka 20 korun (Kčs)	66	
- banknot (státovka) 50 korun (Kčs)		
státovka 50 korun (Kčs)	67	
- banknot (státovka) 100 korun (Kčs)		
státovka 100 korun (Kčs)	68	
- banknot (státovka) 500 korun (Kčs)		
státovka 500 korun (Kčs)	69	
- banknot (státovka) 1000 korun (Kčs)		
státovka 1000 korun (Kčs)	70	
- banknot (státovka) 100 korun (Kčs)		
státovka 100 korun (Kčs)	71	
- banknot 1000 korun (Kčs), I wydanie		
bankovka 1000 korun (Kčs), I. vydání	72	
- banknot 5000 korun (Kčs)		
bankovka 5000 korun (Kčs)	73	
- banknot (státovka) 50 korun (Kčs)		
státovka 50 korun (Kčs)	74	
- banknot (státovka) 20 korun (Kčs), I wydanie		
státovka 20 korun (Kčs), I. vydání	75	
- banknot 50 Kčs (1950), I wydanie		
bankovka 50 Kčs (1950), I. vydání	77	
- banknot (státovka) 1 Kčs (1953)		
státovka 1 Kčs (1953)	78	
- banknot (státovka) 3 Kčs (1953)		
státovka 3 Kčs (1953)	79	
- banknot (státovka) 5 Kčs (1953)		
státovka 5 Kčs (1953)	80	
- banknot 10 Kčs (1953)		
bankovka 10 Kčs (1953)	81	
- banknot 25 Kčs (1953)		
bankovka 25 Kčs (1953)	82	
- banknot 50 Kčs (1953)		
bankovka 50 Kčs (1953)	83	
- banknot 100 Kčs (1953)		
bankovka 100 Kčs (1953)	84	
- banknot 25 Kčs (1958)		
bankovka 25 Kčs (1958)	85	
- banknot 10 Kčs (1960)		
bankovka 10 Kčs (1960)	86	
- banknot 100 Kčs (1961)		
bankovka 100 Kčs (1961)	87	
- banknot 50 Kčs (1964)		
bankovka 50 Kčs (1964)	88	
- banknot 20 Kčs (1970)		
bankovka 20 Kčs (1970)	89	
- banknot 500 Kčs (1973)		
bankovka 500 Kčs (1973)	90	
- banknot 1000 Kčs (1985)		
bankovka 1000 Kčs (1985)	92	
- banknot 10 Kčs (1986)		
bankovka 10 Kčs (1986)	93	
- banknot 50 Kčs (1987)		
bankovka 50 Kčs (1987)	94	
- banknot 20 Kčs (1988)		
bankovka 20 Kčs (1988)	95	
- banknot 100 Kčs (1989)		
bankovka 100 Kčs (1989)	96	
Po „aksamitnym rozwodzie”		
w 1993 roku		
Po „sametovém rozvodu”		
v roce 1993		
- banknot 100 Kč/Kčs (1961/1993), II wydanie		
bankovka 100 Kč/Kčs (1961/1993),		
2. vydání	99	
- banknot 500 Kč/Kčs (1973/1993)		
bankovka 500 Kč/Kčs (1973/1993)	100	
- banknot 1000 Kč/Kčs (1985/1993)		
bankovka 1000 Kč/Kčs (1985/1993)	101	
- banknot 50 Kč (1993)		
bankovka 50 Kč (1993)	103	
- banknot 100 Kč (1993)		
bankovka 100 Kč (1993)	104	
- banknot 200 Kč (1993)		
bankovka 200 Kč (1993)	105	
- banknot 500 Kč (1993)		
bankovka 500 Kč (1993)	106	
- banknot 1000 Kč (1993)		
bankovka 1000 Kč (1993)	107	
- banknot 5000 Kč (1993)		
bankovka 5000 Kč (1993)	108	
- banknot 20 Kč (1994)		
bankovka 20 Kč (1994)	109	
- banknot 2000 Kč (1996)		
bankovka 2000 Kč (1996)	110	

*Siedziba Ministerstwa Finansów Republiki Czeskiej.
Sídlo Ministerstva financí České republiky (MF ČR).*

1. Bajer J., Holna J., Kohout A., *Papírová platidla Československa České a Slovenské republiky 1919-2010*, Praga 2010
2. *Banknoty II Rzeczypospolitej w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Katalog wystawy*, Duszniki-Zdrój 2018
3. *Banknoty z okresu II wojny światowej w zbiorach Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Katalog wystawy*, Duszniki-Zdrój 2019
4. Garbaczewski W., *Godła państwowe na środkach płatniczych krajów komunistycznych w Europie*, [w:] *Pieniądz – symbol – władza – wojna: Wspólne dziedzictwo Europy Białoruś-Estonia-Litwa-Łotwa-Polska-Rosja-Rumunia-Słowacja-Ukraina*, pod red. K. Filipowa i B. Kuklik, Augustów-Warszawa 2010, s. 310-327
5. Jezierski A., Leszczyńska C., *Historia gospodarcza Polski*, Warszawa 2003
6. Jokeš P., *Czesi. Przewodnik po historii narodu i państwa*, Kraków 2020
7. Kowalski M., *Polski pieniądz papierowy 1794-1994*, Warszawa 1994
8. Markowski M., *Banknoty Banku Emisyjnego w Polsce*, „Biuletyn Numizmatyczny” 2017, nr 3, s. 184-213.
9. Markowski M., *Przygotowania do emisji banknotów serii „Wielcy Polacy projektu Andrzeja Heidricha*, „Biuletyn Numizmatyczny” 2018, nr 3, s. 216-237.
10. Markowski M., *Dyskusja nad nazwą waluty odrodzonej Rzeczypospolitej*, „Biuletyn Numizmatyczny” 2019, nr 1, s. 56-67.
11. Markowski M., *Dziedzictwo kulturowe na banknotach z serii „Władcy Polscy” projektu Andrzeja Heidricha*, „Biuletyn Numizmatyczny” 2019, nr 2, s. 121-136.
12. Markowski M., *Obraz kobiety na banknotach świata. Próba typologii przedstawień*, [w:] *Kobieta w kulturze i przestrzeni życia społecznego. Analiza filozoficzna i kulturowo-historyczna*, red. H. Bejger, R. Kartaszyńska, Chełm 2020, s. 209-233.
13. Miłczak C., *Banknoty polskie i wzory*, T. I, Warszawa 2012
14. Miłczak C., *Banknoty polskie i wzory*, T. II, Warszawa 2012
15. *Od wymiany do wymiany. Banknoty polskie 1945-1995. Katalog wystawy*, Duszniki-Zdrój 2020
16. Sem J. V., *Pierwsze banknoty Czechosłowacji*, „Biuletyn Numizmatyczny” 1966, nr 13-14, s. 227-230
17. Skodlarski J., *Zarys historii gospodarczej Polski*, Warszawa 2005
18. *Standard Catalog of World Paper Money, General Issues, 1368-1960*, red. Cuhaj G. S., USA 2012
19. *Standard Catalog of World Paper Money, Modern Issues, 1961- Present*, red. Cuhaj G. S., USA 2013
20. Śustek Z., *Pieniądz papierowy a secesja*, [w:] *Pieniądz – symbol – władza – wojna: Wspólne dziedzictwo Europy Białoruś-Estonia-Litwa-Łotwa-Polska-Rosja-Rumunia-Słowacja-Ukraina*, pod red. K. Filipowa i B. Kuklik, Augustów-Warszawa 2010, s. 272-296

Spis treści | Obsah

Zaproszenie na wystawę Pozvánka na výstavu	3	W tym czasie w Polsce... 1944 rok	56
Czesław Miłczak	4	V té době v Polsku... rok 1944	
Odzyskanie niepodległości - 1918 rok	5-13	W tym czasie w Polsce... emisja 1946 i 1947	63
Znovunabytí nezávislosti - rok 1918		V té době v Polsku... emise 1946 a 1947	
W tym czasie w Polsce... odzyskanie niepodległości	6	W tym czasie w Polsce... złodziejska wymiana 1950 roku	76
V té době v Polsku... znovuzískání nezávislosti		V té době v Polsku... zlodějská výměna v roce 1950	
Okres międzywojenny (1919-1938)	12-30	W tym czasie w Polsce... Emisja „Wielcy Polacy” (1974-1995)	91
Meziválečné období (1919-1938)		V té době v Polsku... emise „Velcí Poláci” (1974-1995)	
W tym czasie w Polsce... hiperinflacja marki polskiej	14	Po „aksamitnym rozwodzie” w 1993 roku	97-110
V té době v Polsku... hyperinflace polské marky		Po „sametovém rozvodu” v roce 1993	
W tym czasie w Polsce... nowa waluta narodowa	24	W tym czasie w Polsce... okres przemian	98
V té době v Polsku... nová národní měna		V té době v Polsku... období změn	
Banknoty Protektoratu Czech i Morav (1939-1945)	31-44	W tym czasie w Polsce... denominacja i nowy złoty	102
Bankovky Protektorátu Čechy a Morava (1939-1945)		V té době v Polsku... měnová reforma a nový zlotý	
W tym czasie w Polsce... banknoty okupacyjne (1939-1945)	32	Numizmaty w zbiorach Muzeum Papiernictwa	111
V té době v Polsku... okupační bankovky (1939-1945)		Numismaty ve sbírkách Muzea papírenství	
Waluta getta Theresienstadt	45-53	Zestawienie współczesnych banknotów czeskich i polskich	112-113
Měna ghetta Theresienstadt		Srovnání nejnovějších českých a českých bankovek	
Waluta w łódzkim getcie	46	Kurs korony českéj względem złotego	114-115
Měna v lodžském ghettu		Kurz české koruny vůči zlotému	
Okres powojenny (1944-1989)	54-96	Spis banknotów Soupis bankovek	116-117
Poválečné období (1944-1989)		Bibliografia Bibliografie	119

*Panorama Pragi, gwasz, Christian Ezdorf, 1821 r.
Panorama Prahy, kvaš Christian Ezdorf, 1821.*

Muzeum Papiernictwa
w Dusznikach-Zdroju

**DOLNY
ŚLĄSK**

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO

ISBN 978-83-60990-68-1